

NA OBČINSKEM PRAZNIKU NA BARJU 4.000 LJUDI

Doslej največja slovesnost

Govoril je sekretar mestne konference ZK Vinko Hafner

Proslava občinskega praznika 1973 je bila po številu udeležencev doslej največja prireditelj te vrste in je tudi v vsebinskem pogledu v vsem dosegla svoj namen. Med udeleženci je bilo mogoče ugotoviti prapore, uniforme in pripadnike vseh družbenopolitičnih in društvenih organizacij iz naše občine, prevladovala pa je mladina. Tu je bilo tudi mnogo častnih gostov, med njimi pripadniki partizanskih enot, ki so se tod botile: Krinski in Dolomitski odred ter Šercerjeva in Ljubljanska brigada. Prišli so mnogi najvidnejši predstavniki našega boja in povojne graditve, med njimi Franc Leskošek-Luka, Rado Avšič, Rado Pehaček, Ožbold, Franc Lubej, Franc Kimovec-Ziga in drugi. V imenu predsednika skupščine občine ing. Slavka Korbarja, ki je bil zaradi bolezni odsoten, je začel proslavo podpredsednik Stane Vrtič. Za izvedbo delovnega predsedstva na praznik so okrašenimi tribuni sredi voditelji družbenopolitičnih organizacij in občinske uprave kot delovno predsedstvo. Nekdanji vrhovni komandant slovenskih partizanov

Franc Leskošek-Luka je sprejel raport vojaških in mladinskih enot. Nato je stopil pred mikrofona Vinko Hafner, sekretar mestne konference ZK. Tov. Hafner je uvodoma segel do začetkov narodnoosvobodilnega boja in revolucije, do ustanovitve OF. Revolucionarni in razredni značaj borbe je označil kot zgodovinski proces, ki še teče. Govoril je o edini možnosti Slovenije v socialistični Jugoslaviji. V zaključku je orisal vlogo zveze komunistov v zvezi z neposrednimi nalogami v naši družbi, ko je v teku intenzivno prizadevanje za gospodarsko stabilizacijo in ko z ustavnimi amandmaji pripravljamo poglobitev delavskega samoupravljanja s končnim ciljem: odpravo vsakršnega izkoriščanja človeka po človeku. Vlogo socialistične zveze v teh procesih pa je označil kot osvobodilno fronto v novih pogojih. V svojem nastopu je mestni sekretar ZK govoril tudi o kraju proslave in njegovi preteklosti ter sedanosti. Tu čez je imela Ljubljana, mesto-heroj, obdana z bodočo žico, svojo povezavo s partizanskimi enotami v neposredni bližini. Prebivalstvo je aktivno sodelovalo v borbi, v

kateri je izgubil življenje vsak sedmi Barjan. S tem svojim deležem se vključuje Barje v širši sklop NOB in sodobnih družbenih prizadevanj.

Po slavnostnem govoru je sledila podelitev nagrad OF za najboljša knjižna dela na tematiko NOB. Kriterije in odločitev žirije je obrazložil njen predsednik Sergej Vošnjak. Izmed devet del se je žirija odločila za tri, katerim je dodelila enakovredne nagrade. Lado Ambrožič-Novljan je prejel za knjigo o Gubčevi brigadi, pisatelj Karel Grabeljšek za roman Bolečina in pisatelj Ivo Zorman za delo Draga moja Iza.

Kakor vsako leto je zveza rezervnih vojaških starešin organizirala tudi letos v počastitev občinskega praznika strelsko tekmovanje, na proslavi pa so najboljši prejeli priznanja oz. pokale. Posebne delegacije so nato odnesle vence padlim v NOB ter k spomeniku ustanovitve OF pred Vidmarjevo hišo.

S tem je bil slavnostni del občinskega praznika zaključen, nadaljeval pa se je s kulturnim programom, ki so ga izvajali recitatorji iz osnovne šole Oskar Kovačič, mladinski pevski zbor s te šole in z Brezovice, harmonikarski orkester glasbene šole Vič ter folklorna skupina KPD Dobrova in baletna skupna o. š. Vič. Na proslavi je sodelovala godba na pihala iz Domžal. Prisotni so vse izvajalce za njihovo kvalitetno izvajanje toplo nagradili.

Kljub občasnemu poslabšanju vremena se je tovariško srečanje, na katerem ni manjkalo ne plesne glasbe ne jedače in pijače, predvsem pa ne dobre volje, nadaljevalo še vse popoldne. Vsem prisotnim je ostal ta dan prav gotovo v spominu ne le zaradi rekordne množičnosti, pač pa predvsem zaradi izrednega vzdušja, s katerim se je praznik naše občine vključil v istočasno praznovanje dneva OF in praznika dela.

SaS

Akcija za Kumrovec

V naši občini deluje za zbiranje sredstev za izgradnjo spominskega doma borcev narodnoosvobodilne vojne in mladine Jugoslavije v Kumrovcu 12-članski koordinacijski odbor, v katerem so člani vseh občinskih družbenopolitičnih organizacij. Teža akcije pa je na aktivistih po terenu. Ponekod so zbirali akcijo že pričeli, drugje pa je v teku formiranje krajevnih akcijskih odborov. Doslej so se v akciji najbolj izkazali rezervni vojaški starešine, akcija je uspešno potekala tudi po organizacijah ZZB. Te organizacije v Velikem Osočniku, Krvavi peči in Zapotoku so lahko zgled vsem ostalim, zlasti pa tam, kjer poteka akcija z manjšimi zapletljivi. Občinski odbor napoveduje, da bo v predvideni višini 50 starih milijonov zbranih sredstev zadostil svoji nalogi.

NK

»Urbanistična inšpekcija je posredovala«

V glasilo občinske konference SZDL Ljubljana Vič-Rudnik »NAŠA KOMUNA« z dne 2. aprila 1973 in v »DNEVNÍKU« z dne 5. aprila 1973 sta izšla članka pod naslovom: »Odprto pismo predsedniku občine z zbora volivcev KS »Milan Česnik« in »Urbanistična črna gradnja«, v katerih je rečeno, da je Krajevna skupnost obvestila Upravo za inšpekcijske službe pri Skupščini mesta Ljubljane, da je Urbanistični inštitut SRS v vrtu hiše Jamova 18 brez zakonsko predpisanega dovoljenja zgradil večji montažni objekt in da Urbanistična inšpekcija pri Upravi za inšpekcijske službe ni krajevni skupnosti odgovorila, kako je ukrepala proti tej nedovoljeni gradnji. Zato Uprava za inšpekcijske službe Ljubljana javno odgovarja, da je proti nedovoljeni gradnji ukrepala in sicer:

2. februarja 1973 je bila Urbanističnemu inštitutu izdana odločba o ustavitvi gradnje,

16. februarja 1973 je Uprava za inšpekcijske službe odstopila celotno zadevo Skupščini Ljubljana Vič-Rudnik, da v skladu z 2. odstavkom 41. člena Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o urbanističnem planiranju v posebnem postopku ugotovi, ali so podani pogoji za izdajo lokacijskega dovoljenja in da ustrezno ukrepa. V skladu s citiranim zakonskim predpisom je torej občinski organ pristojen, da izpelje postopek do končne faze in se naj Krajevna skupnost v tej zadevi obrne edino nanj.

Uprava za inšpekcijske službe

27. aprila, na obletnico ustanovitve OF, smo v občini slovesno proslavili svoj praznik, ki se ga je udeležilo doslej rekordno število ljudi – prišlo jih je okoli 4.000. – Foto Milan Kumar.

1. maj na Rožniku

Dolgoletna tradicija praznovanja praznika dela na Rožniku tudi letos ni bila pretrgana, nasprotno, toliko udeležencev tega prvomajskega srečanja, kot jih je bilo letos, skoraj ne pomnimo. Ves sončni dan so bile vse poti na Rožnik polno praznično razpoloženih delovnih ljudi, večinom z rdečimi nageljni v gumbncah. Prihajale so mnoge družine, veliko je bilo mladine, mnogo znanih osebnosti iz našega političnega življenja. Na prostoru pred gostilno in na spodnjem je bil vrvež najbolj živahen, tu so ljudje postali ali posedli k pomenku, tu se je jedlo, pilo in plesalo. – Kaže, da je prirediteljem letos tudi nekoliko uspelo zavreti apetite tistim, ki v takšnem zbiranju ljudi preveč gledajo le na svoje finančne koristi.

LETOS SPREJETIH V ZVEZO KOMUNISTOV 73 novih članov

V občinsko organizacijo zveze komunistov je bilo letos doslej sprejetih že 73 novih članov, to pa je več kot lani vse leto. Pomlajevanje vrst zveze komunistov gre prav gotovo v veliki meri pripisati povečani aktivnosti organizacij ZK po pismu predsednika ZKJ tovariša Tita. Ne kaže pa spregledati tudi dejstva, da so samo organizacije ZK v vzgojno izobraževalnih enotah (v osnovnih in srednjih šolah, dijaških domovih in vzgojno varstvenih zavodih letos pomnožile svoje članstvo s skupno 55 novimi člani. To število je brez dvoma tudi rezultat sistematičnega dela občinskega aktivnega prosvetnih delavcev – komunistov in njegovih organov – komisije za organizacijsko-kadrovska vprašanja, saj je – med drugim – ta komisija letos pripravila že dva slavnostna sprejema novih članov v ZK v občinskem merilu. Zadnji, bil je 20. aprila, je bil združen s slavnostno razširjeno konferenco organizacije ZK TSS in uvod v praznovanje dneva OF – praznika naše občine. Na tej slavnostni konferenci je bilo sprejetih v zvezo komunistov 47 novih članov, od tega samo v organizacijo ZK TSS 27 članov.

M. Z.

Z ZBORA MLADINE IN AKTIVISTOV OF MESTA-HEROJA LJUBLJANE

Prva lipa na »Aleji spominov in tovarištva«

Na dan obletnice ustanovitve OF in občinskega praznika 27. aprila so se na vzpetini nad ilegalno tiskarno Podmornica ob devetih zjutraj zbrali na liniji nekdanje bodoče žice okoli Ljubljane mladinci in aktivisti OF v mestnem merilu, organizacija zborovanja pa je bila v rokah mladinske konference ZM naše občine. Mladincem in aktivistom so se pridružili predstavniki republiških, mestnih, občinskih in krajevnih družbenopolitičnih organizacij.

Zbrane je najprej nagovoril predsednik občinske konference ZMS Ljubljana Vič-Rudnik Stojan Gomezelj, nato pa je govoril član republiške konference SZDL in predsednik iniciativnega odbora medvojnih komunistov Franc Kimovec-Ziga.

Tov. Kimovec je v svojem govoru najprej navedel na našo borbeno tradicijo, ko je delavstvo kot vodilni razred sprejelo odgovornost za nadaljnjo narodovo usodo. To razredno prizadevanje je tudi po vojni naš najpomembnejši družbenopolitični proces in narekuje določene konkretne akcije za nadaljnjo socializacijo in okrepitev naše samoupravne družbe.

Alejo spominov in tovarištva je Franc Kimovec-Ziga označil kot živ spomenik o boju mesta – heroja v vojni in revoluciji. Ob tem je na trasi

zasadil prvo simbolično drevec – slovensko lipo.

S kraja zborovanja je mladinska pohodna enota udarne brigade »Ljubbo Šercer« krenila najprej na občinsko proslavo, nato pa na šestdnevni pohod po 150 km dolgi poti bojev in zmag od Ljubljane do Metlike. Na tem pohodu sta spremljala mladince člana občinskega odbora ZRVS tov. Franc Šiferer in Vesko Ljubas.

K slavnostnemu tonu zborovanja so pripomogli še pevski zbor osnovne šole Vrhovci, harmonikarski orkester glasbene šole Vič in recitatorka Vesna Dvornik.

Tito na čelu ZK

Številnim predlogom širom po državi se je na zadnji seji občinske konference Zveze komunistov pridružil tudi predlog tovariša Strajnarja, da se predsednik republike Josip Broz-Tito imenuje za dosmrtnega predsednika Zveze komunistov Jugoslavije.

J. D.

Podpredsednik skupščine občine Stane Vrtič (levo) in predsednik žirije Sergej Vošnjak (desno) sta izročila letošnje nagrade OF Ladu Ambrožiču-Novljanu, Karlu Grabeljšku in Ivo Zormanu.

Poročilo

O poslovnih prostorih Urbanističnega inštituta SRS v Ljubljani, Jamova 18

UI SRS je do februarja 1973 uporabljal za svojo raziskovalno dejavnost šolske prostore na Titovi 98, poslovne prostore na Topniški 58 in stanovanjske prostore na Saveljski 54. Poleg skrajno neracionalnih pogojev poslovanja, je najmodernejši prostorov na Titovi 98, Zvezni center za izobraževanje gradbenih inštruktorjev, že decembra 1970 pred občinskim sodiščem II v Ljubljani dosegel nalogo za izpraznitve prostorov, 28. 6. 1972 pa sklep o prisilni izselitvi (deložaciji) prostorov na Titovi 98, ki naj bi se izvršila 5. 1. 1973 ob 8. uri zjutraj.

Večletna prizadevanja UI SRS, da bi si pridobil ustrezne in neogrožene poslovne prostore, so bila brezuspešna, posebno zato, ker UI SRS kot raziskovalna organizacija ni zmožna plačati komercialne najemnine, še manj pa kupiti poslovne prostore.

V takih pogojih, ki so ogrožali sam obstoj UI SRS, mu je bila izredno dobrodošla pripravljenost stanovanjskega podjetja Bežigradjetja DOM, upravitelja zgradbe na Saveljski 54, ter Stanovanjskega podjetja DOM, upravitelja zgradbe na Jamovi 18, da si zamenjata zgradbi. Na ta način je UI SRS dobil večjo zgradbo na Jamovi 18, tedaj v inštitutnem delu mesta, kamor spada, s tem pa tudi možnost, da pridobljene prostore prilagodi svoji dejavnosti.

Tako je bila stanovanjska zgradba v stanovanjskem predelu mesta na Saveljski 54 vrnjena svojemu namenu, zgradba na Jamovi 18, v inštitutnem delu mesta pa se je lahko prilagodila svoji lokaciji. Stanovanjski fond mesta na ta način ni bil prizadet. Še več, z izpraznitvijo prostorov na Titovi 98, zgrajenih za šolski internat je UI SRS 160 kv. metrov stanovanjskega prostora vrnil njegovemu namenu.

Ker UI SRS ni niti lastnik, niti upravitelj nobene od teh zgradb, tudi ni zavezanec za administrativni postopek o spremembi njihove namembnosti.

Za izpraznitev prostorov na Topniški 58 je dobil UI SRS odškodnino, ki jo je lahko uporabil za razširitev svojih prostorov na Jamovi 18. Opirajoč se na 19. člen Zakona o urbanističnem planiranju, je po pridobitvi ugodnih mnenj občinske in mestne urbanistične službe, v sodelovanju z Marlesom iz Maribora postavil ob zgradbi na Jamovi 18 montažni demonstracijski objekt, kar je omogočilo interes Marlesa za in interes UI SRS, da se vsaj začasno reši pomanjkanje poslovnih prostorov, na drugi strani. Vsaka drugačna rešitev bi bila za UI SRS, spričo deložacijskega naloga in spričo njegove finančne nesposobnosti, izključena.

Potemtakem je bila opisana pridobitev poslovnih prostorov za UI SRS edino možna, sicer pa koristna, ker je sprostila šolski prostor, ne da bi prizadela stanovanjskega, ker se je prilagodila urbanističnemu redu glede namenske uporabe mestnega zemljišča in je UI SRS vsaj začasno omogočila normalne delovne pogoje.

V Ljubljani, 20. 3. 1973

Urbanistični inštitut SRS

Pogled na del udeležencev in častnih gostov na letošnjem občinskem prazniku na Barju

IZ DELA KONFERENCE ZA DRUŽBENO AKTIVNOST ŽENSK

Proti diskriminaciji žena

Pri občinski konferenci SZDL deluje konferenca za družbeno aktivnost žensk, ki ji predseduje Pepca Oprešnik. Nedavno tega je konferenca izvedla vrsto posvetov o problematiki družbenega položaja žensk po delovnih organizacijah (Ilirija, Tobačna tovarna, Utensilia, Galanterija Podpeč, Zavod za avtomatizacijo) in po krajevnih skupnostih (Dobrova, Milan Černik, Ig, Lavrica, Vič). O zbranem gradivu so člani sekretariata razpravljali tudi na svoji seji 10. aprila, ko so obravnavali akcijski program.

Posveti občinske konference za družbeno aktivnost žensk oz. obdelani material s teh posvetov nudi

v pogled na najbolj perečo problematiko predvsem zaposlenega dela žensk. Najbolj problematično je povsod otroško varstvo. Zaradi deficita na tem družbenem področju se pojavljajo razne – ne vselej sprejemljive – drugačne oblike varstva. Nekatere sprejemljive oblike pa bo treba legalizirati in podpreti. Izrečni so bili predlogi za podaljšanje proročnega dopusta in za razširitev male šole na vse šolsko leto.

Vsaka nova soseska bi morala dobiti vrtec, vzgoja v vrtcih bi morala biti brezplačna, materialne stroške pa bi pokrivali starši. Delovne organizacije bi se morale bolj posvetiti vprašanju otroškega varstva in zaščite žensk.

Člani sekretariata so opozorili še na diskriminacijo do žensk v poklicih. „Vprašamo se,“ je dejala tov. Oprešnikova na seji, „morda je prav zato gospodarstvo in takšnih težavah, ker je vse pre malo žensk na raznih vodilnih in odgovornih mestih tako v upravi kot v gospodarstvu!“

Akcijski program občinske konference za družbeno aktivnost žensk bo še naprej posvetil naštetim problemom vso svojo pozornost, razen tega bo evidencirala ženske za različne funkcije in imenovanja, še posebej pa se namerava posvetiti kmečki ženi in delavki – samoupravljavki.

SaS

Srebrna priznanja Osvobodilne fronte posameznikom in organizacijama iz naše občine

Praznovanje ustanovitve OF je povezano s podeljevanjem srebrnih priznanj OF občanom, ki že več let uspešno delajo na posameznih družbenih področjih in vplivajo na aktivnost mladine, na ajeno idejno politično rast in naravnost ter uveljavljanje v samoupravljanju. Ta priznanja pa prejema tudi organizacije, katerih uspehi temeljijo na aktivnosti številnih prostovoljnih delavcev.

Letošnje podelitveno svečanost so pripravile občinske in mestna konferenca SZDL Ljubljane 25. aprila v klubu poslancev za 89 nagradencev posameznikov in 10 organizacij iz ljubljanskih občin.

Krajevne organizacije SZDL in druge družbenopolitične organizacije so v naši občini evidentirale 52 možnih kandidotov za letošnje prejemnike priznanj. Volilna komisija in izvršni odbor občinske konference SZDL pa sta po pravilniku in dogovoru z mestno žirijo za podeljevanje priznanj izbrala naslednje tovarišice in tovariše ter organizacije, ki so bili potrjeni kot prejemniki letošnjih priznanj še na seji izvršnega odbora MK SZDL Ljubljane:

Dr. **BENEDIK** – KMET Majda, Trg MDB 5, roj. 1918, docent na pediatrični kliniki, je še kot študentka medicine delala v partizanski bolnišnici in divizijski kirurški ekipi, sedaj pa kot zdravnica in pedagoška posebej skrbi za boljšo organizacijo preventivnega otroškega zdravstva in za izboljšanje pogojev na področju skrbi za zdravi naraščaj. Pri tem se povezuje s sorodnimi službami v Jugoslaviji in tudi v inozemstvu. Je tudi poslanka v socialno-zdravstvenem zboru republiške skupščine.

Predlagatelj: Sekcija za partizansko zdravstvo pri Slovenskem zdravniškem društvu.

DVORNIK Iva, Preserje 3, roj. 1929, predmetna učiteljica na osnovni šoli, se je takoj po osvoboditvi vključila v delo mladinskih organizacij, kasneje pa v politično delo in akcije v krajih, kjer je poučevala. Sedaj sodeluje v krajevni skupnosti, je predsednica njene socialno-zdravstvene komisije, na šoli pa je organizator pomembnih praznov.

Predlagatelj: Krajevna organizacija SZDL Podpeč-Preserje.

COMINO Oto, Ig, roj. 1948, strojni tehnik v Avtomatiki Iskra, se uspešno udejstvuje pretežno v mladinskih organizacijah, v vodstvu mladih komunistov, hkrati pa tudi v SZDL in v streliški družini, je rezervni oficir, aktiven pa je tudi v svoji delovni organizaciji, kjer je član delavskega sveta.

Predlagatelj: Krajevna organizacija SZDL Ig.

CENTA Alojz, Turjak 27, roj. 1925, čevljar, upokojenec, je od začetka 1943. leta sodeloval v OF, poleti 1943 pa je stopil v NOV. Ves čas po vojni vestno in požrtvovalno deluje v vseh družbenopolitičnih organizacijah na Turjaku.

Predlagatelj: Vse družbenopolitične organizacije Turjak.

GARBAS Jože, Lavrica 39, roj. 1930, uslužbenec uprave za notranje zadeve, je že novembra 1943, še mladoleten stopil v partizanske vrste, kjer je bil kurir. Po osvoboditvi je bil celo leto v delovnih brigadah, potem je bil ves

Letos veličastna proslava v Ključu

Kdo ne pozna skoro legendarnega Ključa, gozdov in Dolomitih, ki leže med vasi Brezje, Podolnica, Zaklanec, Babna gora in Hruševci? Tu je preživljal Dolomitski odred svoje najtežje in hkrati slavne borbe, tu je bil nekaj časa celo štab glavnega štaba NOV Slovenije in prav Ključ je bil tisti, ki je združil prebivalce okoliških vasi, da so se tako množično uprli okupatorjem.

Takrat je bila vasica Brezje, ki leži ob njegovih robovih, požgana do tal, ljudi pa so odvedli v velikem številu v internacijo, ker so sodelovali z našimi borci skoro do zadnjega vaščana. In vaščani Babne gore, zaveščiča Dolomitskega odreda, kjer so imeli partizani celo svojo bolnico, zavedni Hruševci, ki so kot člani Vaške zaščite, skupno z nekaterimi vaščani drugih vasi, 7. maja 1942. pričakali Italijane v zasedi, ko so se vračali po bitki v Ključu, in jih potokli do zadnjega.

Ta dan je postal krajevni praznik in vsako leto ga praznujemo v spomin na to borbo, kjer so zmagali preprosti, slabo oboroženi borci desetkrat močnejšega, z modernim oro-

jem opremljenega sovraga in ga uničili do tal.

Letos so sprejeli gasilci skupno z vaščani Brezjij prijetno dolžnost, da s pomočjo krajevnega urada Dobrova, Zveze borcev, Gasilske zveze Dobrova, Podsmreka in Brezjij, enote civilne zaščite, tabornikov, lovskdružine, Rdečega križa in šolske mladine, pripravijo na dan krajevnega praznika, v nedeljo 6. maja veličastno proslavo bitke v Ključu in požiga vasi Brezje pred enatrideset leti.

Že na predvečer bodo v Ključu taborniki na zemljankah, kjer je imel Dolomitski odred svoj tabor. V gasilnem domu v Brezjah pa bodo imele vse družbenopolitične organizacije svečano skupno sejo, kjer bodo podelili spomenice udeležencem borbe v Žirovnikovem grabnu, ki so lani pomotoma izpadli v proslavi na Hruševu. S knjižnimi nagradami pa bodo počastili tudi družbenopolitične delavce, ki so se pri svojem delu posebno izkazali.

Na dan proslave, šestega maja ob devetih, bo v Ključu zbor vseh udeležencev, kjer bo govornik orisal zgodovinski pomen bitke na Ključu in upornih, zavednih ljudi iz obrobni vasi. Potem bo skupni odhod na svečano proslavo v Brezje. Ob enajstih bodo izvedli vajo civilne zaščite in gasilstva v bombnem napadu, nato pa bo šolska mladina pripravila kulturni program.

Prostovoljno gasilsko društvo

Brezje bo pripravilo v vasi prijsko srečanje starih borcev. Žalno Brezjani, vaščani, ki so bili unedo tal, a so vstali iz ruševin moč kot pred vojno, najtopleje vas vse, ki ste se takrat borili v Ključu vse borce Dolomitskega odreda člane Zveze borcev in družbenopolitičnih organizacij, da pristopijo njihovega iskrenemu vabilu.

MINKA KRVAČ

Zlato priznanje Tomiču

Med 18 dobitniki letošnjih zlatih priznanj OF je tudi naš občan Črničev-Tomič.

Tov. Črničev se je rodil 1914 v delavski družini. Sam se je izučil kot strojar in obrtnik. Je nosilec spomenice 1941, tega leta je postal partijski kandidat. L. 1942 je prevzel funkcijo rajonskega vojaškega referenta v Trnovem in je postal član rajonskega komiteja. Kasneje je postal mandant Narodne zaščite za Ljubljano, bil pa je tudi komandant ljudske štaba za mobilizacijo. Po izdaji je najprej živel v ilegali, novembra pa je odšel v partizane, kjer je bil na komandnih položajih VOS in OZNO. L. 1947 se je na lastno željo spet zaposlil v svojem poklicu, v katerem je do upokojitve 1965. Ves čas pa opravlja vrsto pomembnih družbenopolitičnih funkcij in je tudi predsednik krajevnice organizacije SZDL Trnovo.

Iz delovnega koledarčka SZDL

4. aprila se je sestel izvršni odbor in je razpravljal o kmetijski problematiki v občini, o proračunu OBK SZDL in Naše komunite ter o pripravah na občinski praznik. Potrtil je listo kandidatov za 6. srebrna priznanja OF.

6. aprila je bil sestanek občinskih družbenopolitičnih organizacij o neposrednih pripravah in zlasti množični udeležbi na občinskem prazniku.

10. aprila razširjena seja sekretariata konference za družbeno aktivnost žensk (o tem poročamo posebej).

19. aprila razširjena seja izvršnega odbora je obravnavala aktualne naloge socialistične zveze ter teze za novo organiziranost SZDL Slovenije. Še posebej pa kadrovska politiko v organizaciji.

23. 4. razširjena seja koordinacijskega odbora za kadrovska vprašanja s komisijo za volitve in imenovanja skupščine občine. Na njej so razpravljali o evidenciranih možnih kandidatih za sodnike porotnike Okrožnega sodišča v Ljubljani in potrdili 69 možnih kandidotov.

Istega dne se je sestala komisija za kmetijstvo v razširjenem sestavu z namenom urediti stanje na področju sodelovanja krajevnih in občinskih dejavnikov z ljubljanskimi mekarnami.

27. 4. slavnostna seja skupščine občine in družbenopolitičnih organizacij na občinskem prazniku.

NOVO VODSTVO OBČINSKE ORGANIZACIJE ZM – NOV PROGRAM

Komunisti o mladini

Na nedavni seji občinske konference Zveze komunistov je bila v ospredju točka o aktualnih vprašanjih delovanja občinske organizacije zveze mladine. Kot je znano, se je februarja vodstvo te organizacije kot tudi večina konference zamenjalo. Novi predsednik Stojan Gomezelj je v uvodnih besedah zato podrobno ocenil dosedanje delo te organizacije in označil naloge, ki stojijo odprte in katere bo potrebno izvajati dosledno in učinkovito. Kako močno prisotna je ta misel v njihovem programu in kako intenzivno so k delu že pristopili, dokazuje ustanovitev več komisij, npr. komisije za splošni ljudski odpor, za politični sistem in organiziranost itd. Ko smo že omenili program njihovih delov, naj še povemo, da program v veliki meri temelji na uresničevanju posameznih akcij, skratka, je zelo konkreten. Stremijo tudi po večji organiziranosti mladih v delovnih organizacijah in krajevni skupnostih, zato bo ena izmed njihovih nalog tudi ustanovitev mladinskih aktivov na tistih področjih, kjer je prisotno precej mladih, pa le-ti niso nikamor vklju-

čeni. Poživili bodo tudi delo svoje politične šole, v Zvezo komunistov bodo skušali sprejeti kar največ najboljših mladincev, soudeleženi bodo pri skupnih akcijah vse mladine, nekaj akcij kot npr. pohod v Metliko po partizanskih poteh in še druge, pa bodo za viško mladino organizirali sami. To je, kot smo omenili, le nekaj drobecov iz programa, katerega bo mladinska organizacija v občini lahko uresničila le ob podpori in pomoči vseh ostalih družbenopolitičnih organizacij.

Kako važno in pomembno je pravilno usmerjati in vzgajati mladino, kakšno budnost in pomoč vseh ta vzgoja zahteva, to naj bi bila v nekaj besedah osnovna misel, ki je bila veskozi prisotna v razpravi vsikih komunistov. Le ti so bili v razpravi tudi samokritični sami do sebe, saj so mladini včasih posvečali le premalo besed in dejanj, zato je neobhodno, da mladino kot nosilca vseh bodočih družbenopolitičnih akcij usmerjajo k resničnim ciljem naše samoupravne družbe. Tako so poudarili, da je mladini potrebno zaupati, ji omogočiti razvijanje njihovih sposobnosti na njenih interesnih področjih, saj je prav v današnjem času opaziti vse več malomeščanskih težav, vplivov raznih ideologij kot tudi potrošniške miselnosti. Zveza mladine mora danes zaigrati novo in širšo vlogo s svojim delovanjem na vseh področjih kot enakovereden nosilec družbenopolitičnih akcij, ne pa kot podmladek!

Člani občinske konference so podprli program, ki so ga – mimo grede povedano – zelo dobro ocenili, in o njem sklenili poročati vsem osnovnim organizacijam ZK kot tudi drugim organizacijam.

Letos Rečani v Ljubljano

9. junija bo tradicionalno srečanje pobratenih mest Reke in Ljubljane. Na tem srečanju pričakujemo preko 80 delegacij iz delovnih organizacij, krajevnih skupnosti, družbenopolitičnih organizacij, društev in samoupravnih interesnih skupnosti z Reke. Skupno bo blizu tisoč Rečanov na delovnem in prijateljskem obisku v Ljubljani.

čas aktiven v mladinskih in drugih organizacijah in v zvezi komunistov, zadnja leta pa je kot predsednik krajevne skupnosti veliko doprinesel k napredku Lavrice (obnova električnega omrežja, vodovod itd.).

Predlagatelj: Vse družbenopolitične organizacije Lavrica.

GOLC Franc, Vrzdenc 75, roj. 1929, klepar, zaposlen v „Iskri“ v Horjulu, je kot predsednik krajevne skupnosti in odbornik občinske skupščine uspešno deloval pri komunalni ureditvi Horjula in okoliških vasi (gradnja šole, ceste, telefona), sodeloval je zlasti pri zbiranju finančnih sredstev in samoprispevku.

Predlagatelj: Organizacija SZDL Šentjošt-Butanjeva.

LENARČIČ Anica, Mencingerjeva 49, roj. 1907, upokojena strokovna učiteljica, je že pred vojno delovala v naprednih organizacijah na Bliški planoti, bila je znana partizanska učiteljica, tudi po osvoboditvi je še delovala v teh krajih in vseh organizacijah in s številnimi nalogami. V Ljubljani zadnjih 10 let največ prispeva na socialno zdravstvenem področju v krajevni skupnosti.

Predlagatelj: Krajevna organizacija SZDL in ZKB Kozeljca.

LOVREČIČ Branko, Gerbičeva 36, roj. 1895, upokojenec, je še po prvi svetovni vojni sodeloval v ruski revoluciji, sodeloval je tudi v OF, po osvoboditvi pa v OF in v SZDL v Rožni dolini, zadnjih 10 let pa tudi kot tajnik krajevne organizacije ZKB v Kozeljci. Pri svojem delu je vreden in vzor vsem drugim.

Predlagatelj: Krajevni organizaciji SZDL in ZKB Kozeljca.

MENARD Vilko, Jamova 64, roj. 1898, upokojeni pedagoški svetnik, je nosilec Partizanske spomenice 1941. Bil je pomemben pedagoški delavec in še danes rad dela z najmlajšimi po šolah, kjer jim izredno prizadevno posreduje zgodovino NOB, sodeluje zlasti v organizaciji ZKB in se uveljavlja s pisanjem kronike viškega področja oz. Dolomitskega odreda.

Predlagatelj: Odbor konference SZDL „Malči Belič“

NOVAK Jože, Dobrova 114, roj. 1933, strokovni učitelj v šolskih delavnicah tehniških šol, je že 10 let na Dobrovi pomemben družbenopolitični delavec, posebno pa je zaslužen v kulturno-umetniškem društvu, ki ga že dalj časa uspešno vodi.

Predlagatelj: Krajevna organizacija SZDL Dobrova.

PAVŠIČ Janez, Trnovska 29, roj. 1896, upokojenec, je bil že ob koncu prve svetovne vojne prostovoljec v boju za severno mejo, v bivši Jugoslaviji je deloval v naprednih organizacijah, potem pa ves čas v OF. Po vojni je poleg odgovornih nalog na delovnem mestu vedno rad deloval v vseh družbenih organizacijah, posebej na kulturnem področju, v krajevni skupnosti in zdravstveni komisiji.

Predlagatelj: Združenje borcev NOV in organizacija SZDL Trnovo.

PERGAR Marija, Škofljica 84, roj. 1913, upokojenka, je delovala v OF od leta 1942 dalje, potem pa še ves čas po vojni v družbenopolitičnih organizacijah. Za svoje dolgoletno delo ni še prejela nobenega priznanja.

Predlagatelj: Odbor Zveze borcev NOV Škofljica.

PETERNEL Franc, Rožna dolina C. II./10, roj. 1903, kotlar, upokojenec, je bil od 1941–1945 aktivist OF in je tudi po vojni zelo aktiven, vreden in dosleden na vseh področjih družbenopolitičnega in družbenega življenja.

Predlagatelj: Krajevni organizaciji SZDL in ZKB NOV Rožna dolina.

PFUNDNER Karel, Ig, rojen 1914, ravnatelj osnovne šole, je služboval na več šolah in bil povsod ugleden družbenopolitični delavec. S pretežno njevogo iniciativno so bile zgrajene 3 šole, tako tudi I. Igu. Tu je ves čas uspešno vzgajal šolsko mladino v socialističnem duhu. Bil pa je tudi v vodstvih političnih organizacij, občinski odbornik in predsednik krajevne organizacije SZDL, ko je bila najbolj aktivna in uspešna.

Predlagatelj: Krajevna organizacija SZDL Ig.

VIRANT Anton, Dvorska vas, 24, roj. 1926, kmetovalec in vsa leta uspešen družbeni delavec, v krajevno kulturno društvo je z režiserstvom in dramskih del vključeval mladino, zelo je delaven v zdravstvenem zavarovalnem kmetov, kot pobudnik in ustanovitelj gradbenega odbora za vodovodni uspel ob minimalni dotaciji organizirati delo do skoraj zaključene faze.

Predlagatelj: Razširjena seja krajevnega odbora SZDL Vel. Lašče.

PIRMAN Jože, Četež 6, pri Turjaku, roj. 1928, kmetovalec, že vrsto let v družbenih organizacijah in je odbornik občinske skupščine, posebej pa si prizadeva za napredk kmetijstva na območju Turjaka.

Predlagatelj: Vse družbenopolitične organizacije Turjak.

SOJER Jože, Notranje Gorice 91, roj. 1932, mizarski mojster v Ljubljani. Vrhnik, je začel z delom kot dober organizator v mladinski organizaciji in je delovnih brigadah, veliko zaslug ima pri izgradnji domače smučarske skakalnice in pridobivanju mladine za zimski šport. Je predsednik delovne sveta v svoji delovni organizaciji in v vodstvu občinske organizacije komunistov na Vrhnikih, je pa tudi odlični predsednik organizacije SZDL v Notri. Goricah. Vse sprejete dolžnosti opravlja zelo požrtvovalno in s celotno odgovornostjo.

Predlagatelj: Organizacija SZDL Notranje Gorice-Plešivica in organizacija ZKB Notranje Gorice.

STANOVNIK Anton, Vnanje Gorice 17, roj. 1908, upokojeni gradnodelovodja, je že leta 1948 sodeloval pri gradnji zadruženega doma, sedaj pa 14 let dela v svetu krajevne skupnosti na področju komunalne dejavnosti: gradnja vodovoda, obnovi elektrifikacije, skrbno vodi pregled finančnih sredstev in drugega premoženja, ki je v upravi krajevne skupnosti.

Predlagatelj: Skupna seja odborov ZKB in SZDL.

ZAGAR Anton, Sela 15 pri Robu na Dolenskem, roj. 1929, logar, je bil dolga leta vreden in prizadeven tajnik organizacije ZKB Mohorjevo v šolskem odboru in se zavzema za materialni, učni in vzgojni uspeh Sodeluje pri reševanju gospodarskih in splošno-družbenih problemov svetuje in pomaga tudi posameznim občanom.

Predlagatelj: Krajevni odbor ZKB Mohorje.

KRAJEVNA ORGANIZACIJA RDEČEGA KRIŽA „MILAN ČESNIK“ je že dalj časa ena najboljših organizacij v tej krajevni skupnosti. Vključuje znatno število sodelavk, izdelali evidenco ostarelih in socialno ogroženih občanov in organizirali zanje sosedsko in patronažno pomoč. Zelo uspešno izvajajo razne zbiralne akcije, denarna in druga sredstva: rabljena oblačila, obutev itd. Za stare ljudi prirejujejo tudi družbene sestanke in izlete ter druge prireditve. Organizacija uspešno izvaja tudi druge naloge iz programa RK Slovenije, predvsem še krvodajalske akcije.

Predlagatelj: Krajevni odbor SZDL „Milan Česnik“.

OSNOVNA ORGANIZACIJA RDEČEGA KRIŽA ROŽNA DOLINA med najvidnejšimi množičnimi družbenimi organizacijami. Ima vključeno 1800 rednih in nad 100 podpornih članov. To dokazuje, da so znani pogoji uveljavljati načela množičnosti, solidarnosti, družbene aktivnosti in jim vselej izvajajo razne zbiralne akcije, denarna in druga sredstva: rabljena oblačila, obutev itd. Za stare ljudi prirejujejo tudi družbene sestanke in izlete ter druge prireditve. Organizacija uspešno izvaja tudi druge naloge iz programa RK Slovenije, predvsem še krvodajalske akcije.

Predlagatelj: Predstavniki ZKB in SZDL Rožna dolina.

Na občinskem prazniku je z velikim uspehom sodeloval tudi mladinski pevski zbor z osnovne šole na Brezovici.

Svet rešuje otroke

Tedensko beremo poročila o tem, da je bil na cesti spet otrok smrtna žrtev. Večkrat sploh ni kriv voznik, temveč nepoučen in nepazljiv otrok, ki enostavno skoči pred vozilo in nesreča je tu. Vse to je možno v veliki meri preprečiti z vzgojo otrok, da se bodo znali vesti na cesti tako, da bodo varni in da bi bilo v črni kroniki smrtnih žrtev čim manj otrok.

Ravno to vzgojno nalogo opravlja občinski svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu. Rezultati delovanja teh svetov so v slovenskem merilu že kar občutni, saj je število smrtnih žrtev med otroki začelo strmo padati, odkar so prevzeli ti sveti svojo vzgojno nalogo. To je nedvomno velik in tudi najlepši uspeh, ki že sam opravičuje pomen in obstoj tovrstnih svetov. Tak svet obstaja tudi v naši občini in je njega delovanje več ali manj vsem že znano. Kljub temu pa bomo predstavili to delovanje tokrat strnjeno glede na pomen tega sveta za varnost najmlajših, kot tudi nasploh za varnost prometa. O delovanju sveta smo se razgovarjali z njegovim predsednikom VIKTORJEM RUSOM.

„Naloga našega sveta je, če dam to na prvo mesto, pomoč pri prometni vzgoji v šolah.“ Iz tega tudi izhajajo vsa znana tekmovanja pod skupnim nazivom „Kaj veš o prometu“. Tu gre za sodelovanje šol in našega sveta. Namen teh tekmovanj je jasen in znan: čimbolj spoznati otroke s prometnimi predpisi in jih tako pripraviti na nevarnosti, ki prežijo na njih v današnjem gostem prometu. Naučiti jih skratka hočemo, kako se morajo vesti na cesti, da ne postavljajo svojega življenja na kocko. Pri teh tekmovanjih se veliko nauče, saj so zelo široko zasnovana. Šole organizirajo že v okviru ustanove same tekmovanja med razredi v poznanju prometnih predpisov. Potem ko je narejena notranja selekcija, pride do občinskega tekmovanja, medobčinskega, republiškega in končno zveznega. Tako smo letos npr. mi na Viču, v sodelovanju z zvezo prijateljev mladine organizatorji republiškega srečanja pionirjev prometnikov.

Ob dnevu pionirjev v prometu, to je 17. junija, vsako leto obiščemo ne le vsa vodstva šol, s katerimi smo že tako v rednih stikih, temveč tudi druge funkcionarje v raznih organizacijah in podjetjih. Tedaj delimo plakate in letake, ki opozarjajo na nevarnosti prometa, obenem pa tudi kodeks. Vsako jesen imamo akcijo kot pripravo na zimo pod naslovom „Na cesti nisi sam“, ki opozarja leto za letom voznike na spremenjene pogoje vožnje pozimi v primerjavi z ostalimi letnimi časi.

13. julija, ko je dan šoferjev, pa naš svet podeljuje tudi priznanja vzornim voznikom. Za podelitev te nagrade mora biti voznik dejansko vzoren, saj mora biti ne le dolgoletni šofer, temveč tudi ne sme imeti večjega prekrška v prometu, pa tudi sicer mora biti znan kot soliden voznik. Zato se vedno obračamo na podjetja, ki zaposlujejo več šoferjev, naj nam predlagajo primere. To možnost pa imajo seveda tudi občani, vendar se je ne poslužujejo, čeprav bi mi to želeli. Občani bi nam lahko veliko pomagali s svojimi predlogi in računamo, da bodo morda le začeli z njimi. Na to jih bomo opozorili. Pri tem pa seveda ni možno goljufati. Vsi predlogi za vzornega voznika gredo namreč skozi republiško kazensko razvidnico, kjer so zbrani podatki o prometnih nesrečah in slični in njih krivcih. Vsa ta preverjanja pa bi bila sploh nepotrebna, če bi podjetja posvetila več pozornosti tej akciji. Novi zakon obeta še strožje pogoje za pridobitev znaka vzornik. Koliko priznanj bomo podelili letos, še ni znano, lani nismo nobene, ker ni bilo ustreznih predlogov. Predlani smo podelili 21 priznanj vzornim voznikom, še leto prej pa 11. To nagradjevanje s priznanjem bi morali še bolj razširiti.

Pri vsej tej naši dejavnosti pa je veliko odvisno tudi od šol, s katerimi sodelujemo. Ponekod imajo ravnatelji razumevanje, drugod spet ne in tako pouk prometne vzgoje, ki je vključena v tehnični pouk, niha od zavoda do zavoda. Seveda pa ni poslednji odločilni ravnatelj, temveč tudi učitelj tehničnega pouka in njegova pripravljenost na tak pouk. Prometna vzgoja namreč ni obvezna in je tako prepuščeno dobri volji vsakega posameznega učitelja, koliko prometne vzgoje bodo deležni otroci. To bi bilo treba rešiti in preurediti v tem smislu, da bi predpisali v učni program tega prometa prometno vzgojo oziroma določeno število ur ali snovi, ki jo morajo vsi obravnavati. Seveda pa imajo tu pomembno vlogo tudi starši. Ti lahko otroka precej naučijo, včasih tudi slabega.

Če otrok vidi, da eden od staršev krši prometne predpise, ga pač posema in potem je vsa vzgoja takega otroka vprašljiva.

Nedvomno bi bilo nujno potrebno urediti razmere pri mopedi in poni ekspres kolesih. Ponjbe bi bilo treba nekako registrirati, vendar brez tablic, le tako, da bi dobil lastnik dovoljenje za uporabo, tako kot je bilo pred leti za moped. Sedaj je nastal namreč paradoks, da 14-letni pobič mipe duše dirka s ponjem in ogroža ne le sebe, temveč tudi druge, brez vsakršnega izpita ali tečaja prometnih predpisov, medtem ko ne sme voziti navadnega kolesa brez ustreznega izpita, kar zahteva odlok mestne skupščine Ljubljane. To bi morali urediti. Če nekdo ukrade ponj ekspres, ga preganja UJV in potem sodišče po členu 254 a, ki govori o nedovoljenem odvzemu tujega motornega vozila. V tem primeru torej štejemo ponj ekspres za motorno vozilo, sicer pa ne in pustimo, da divjajo nekateri kot se jim zljubi.

Pri vsem tem delu so nam nagrade uspehi, ki so pri delu našega sveta še najbolj opazni. Na občinskem tekmovanju o prometu je v skupini nižjih razredov zmagal Polhov Gradec, pri višjih razredih pa Velike Lašče. Prav žalostno pa je, da se dve šoli nista udeležili družinskega tekmovanja, osnovna šola Preserje popolnoma neopravičeno. Na medobčinskem tekmovanju je naših osem tekmovalcev zasedlo tudi solidna mesta, saj so bili mlajši drugi, starejši pa tretji, en naš tekmovalci pa se je tudi plasiral na republiško tekmovanje v Celju. Uspehi torej so in če sem malce neskrupno, moram povedati, da veljamo v republiškem merilu kot razmeroma dober občinski svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu.

Našega dela pa ne programiramo le skozi akcije, temveč tudi s filmi, ki jih predvajamo po šolah in v katerih opozarjamo otroke na nevarnosti prometa, v vitrini pred skupščino in s strokovnimi ekskurzijami. Seveda izvajamo tudi vse akcije, ki jih predpiše republiški svet.

No, vidite, in za vse to dobimo od občinske skupščine letos 21.500 dinarjev. Kako zelo premalo je to, je vsakemu jasno, saj je samo občinsko tekmovanje veljalo okoli pet tisočakov. Tako moramo svojo dejavnost reševati s prostovoljnimi delom in prosjačenjem, da dobimo kje kak dinar, da lahko uspešno delamo.

Zeleli bi se tudi bolj in več predstaviti javnosti, saj bi potem verjetno lahko pritegnili več ljudi k sodelovanju, ki je potrebno, saj je dela veliko. Zelim se tudi predstaviti v glasilih podjetij,“ je zaključil Viktor Rus.

MILOVAN DIMITRIČ

OBISK PRI MLADINI V DOMU MALČI BELIČEVE

DRUŽINE BREZ STARŠEV

Mladinski dom Malči Belič! Dom, katerega dejavnost poznajo le malo-kateri občani, vendar tudi dom, ki nudi osnovno domačnost in toplino več kot stotim otrokom in dom, v katerem je moč slišati prav toliko trpkih, komaj začelih življenjskih zgodb, kolikor je njenih prebivalcev! Ta dom vam bomo danes skušali od bliže prikazati.

Mladinski dom Malči Belič stoji nedaleč od Tržaške ceste v Zavetiški ulici. Mnogi se bodo spominjali stavbe, saj je bila od leta 1929, ko je bila zgrajena, znana kot Ločnikarjeva hiša oziroma zavetišče, kamor so se zatekali begavčki in po drugi svetovni vojni predvsem vojne sirote. Leta 1941 je bil zgrajen tudi prizidek. Že precej let nazaj in seveda tudi danes prebivajo v domu, ki nosi herojsko ime Malči Beličeve, otroci, ki so bodisi brez staršev in drugih sorodnikov ali otroci, ki zaradi nevdržnih družinskih razmer ne morejo živeti pri svojih starših.

Trenutno je v oskrbi 115 otrok (več kot so predvidene zmogljivosti) od sedmega leta starosti pa do osemnajstega. Otroke sprejemajo, ko dopolnijo sedmo leto starosti. Vendar jih precej pride v dom šele, ko so že starejši, ko je za njihovo prilagoditev potrebno več potrpljenja in naporov vzgojiteljev. Več kot osemdeset odstotkov otrok je iz ljubljanskega območja, ostali pa so prišli sem iz najrazličnejših krajev naše ožje domovine. Morda še to, da jih je iz naše občine več kot trideset. Relativno visoka številka je samo odraz uspešnega sodelovanja doma z našim zavodom za socialno delo. Prošenj za sprejem v dom je sicer že mnogo, vendar zaradi prenapoljenosti le-tim ni moč ustreči.

Gojenci v domu ne živijo odmaknjeno, vsak zase. To so mladi ljudje, povečini sicer še pionirčki, ki obiskujejo osnovno šolo (na Bičevju in na Viču) in se družijo s svojimi sovrstniki, imajo prijatelje tudi izven doma. Pa vendar so najboljši prijatelji kar med seboj. Hočemo namreč povedati, da ti gojenci, ko nimajo svojega družinskega doma, živijo v domskih družinah. Ta družinski sistem, kot so mi povedali, se je v svetu močno uveljavil. V domu je osem velikih družin, ki jih sestavlja dvanajst do štirinajst otrok različnih starosti in spolov, in z vzgojiteljev, ki bli nad njihovim učenjem, se posvetujejo kot s svojo mamo, hodijo skupaj na izlete, obiskujejo razne prireditve in podobno. Vsako leto skupaj odidejo tudi na letovanje. Tako so bili že večkrat na morju pa tudi v hribih.

Vprašali boste, kaj pa svojci otrok v domu, njihovi starši, se kaj zanimajo zanje, jih obiskujejo? Zanimivo je, da jih nekateri čestokrat obiščejo, se zanimajo zanje, včasih jim celo pomagajo, nemalokrat pa jih poznajo le takrat, ko končajo šolanje in so zreli za opravljanje poklica. Moramo povedati, da jih precej po obveznem osemletnem šolanju, kolikor je zavod za socialno delo občine, ki plačuje oskrbnino za gojenca, pripravljen pomoč še nadalje prispevati, obiskuje razne srednje in poklicne šole.

Precej otrok pa tudi za svoje starše ne mara slišati, ker so jih pač odklonili takrat, ko so jih ti najbolj potrebovali. Zato ni čudno, da po opravljenem šolanju in izučnem poklicu neredki težko zapuščajo dom, ki jim je ob vsestranski in nesebični pomoči vzgojiteljev, ortopedagogov, socialnih delav in drugih članov kolektiva nudil tisto domačnost, tisto lepo besedo in nasvet, ki ga potrebuje sleherni mlad človek, ki stopa v življenje. Nemalokrat se bivši gojenci vračajo, se pohvalijo s svojimi uspehi, pripeljejo pokazat svoje otroke, obujajo spomine.

Oskrbeni dan v domu znaša s hrano, obleko (kolikor je gojenci nimajo, jim jo kupijo in potem tudi obnavljajo — pri tem naj povemo, da nikakor niso slabo oblečeni in tudi ne uniformirani) in drugimi neobhodnimi potrebami 38,50 dinarjev. To plačujejo zavodi za socialno delo in delno tisti starši, ki plačujevanje zmorej. Vsak otrok pa dobi mesečno za svoje potrebe tudi 20 dinarjev žepnine. Vsekakor ne živijo prezahtevno, ampak solidno. Zahtevki po večjem oskrbovalnem dnevu so se sedaj povečali, zaradi rastočih stroškov, vendar s skrbno obračunanim denarjem le „zv-zijo“. Dom sam kot stavba je sicer potreben manjših pa tudi večjih sanacijskih del. Radi bi preuredili in kolikor toliko funkcionalno opremili spalnice in dnevne prostore, pač v skladu s potrebami in za odpravo prostorske stiske. Pred leti so sicer nadvse posrečeno opremili nekaj spalnic, vendar zopet zaradi prevelikih stroškov tega ne morejo nadaljevati. Radi bi preuredili tudi ostale kopalnice, največja želja pa je vsakega telovadnica, kjer bi se ob prostem času, ko se ne igrajo, berejo in gledajo televizijo, sprostiti tudi ob športnih igrah.

Dvorišče, s katerim razpolagajo danes, ni primerno. Z nekaj denarja bi ga sicer radi preuredili v košarkarsko igrišče, vendar si zdaj na to ne upajo pomisliti. Pred časom, ko je bil razgrnjen plan izgradnje nove soeske, so se v domu kar precej razjezili, saj predvideva podaljšek oziro-

OBISK V SOSEDNi OBČINI

Grosuplje postaja predmestje Ljubljane

Iz razgovora s predsednikom skupščine občine Grosuplje Janezom Lesjakom

Janez Lesjak, predsednik Skupščine občine Grosuplje od februarja 1973, pred tem predsednik Občinskega sindikalnega sveta, še prej pa direktor tovarne „Motvoz in platno“.

— Tov. predsednik, občina Grosuplje se je v zadnjih letih izredno razvila. Če se prav spominjamo podatkov, ki so bili objavljeni ob prvem popisu prebivalstva, je vas Grosuplje štela kakih 400 prebivalcev. Videti je, da je ta številka že krepko presežena.

„Prav imate, dovolite le, da popravim vašo številko. Takoj po vojni je stanovalo v Grosupljem 350 ljudi, danes pa se je ta številka povzpela že precej čez 3000. Naše naselje — ali kako naj človek reče tako veliki vasi — je doživelo v zadnjih letih pravo „populacijsko eksplozijo“. Izredno se je povečal pritisk na gradnjo individualnih hiš, pa tudi na blokovno gradnjo. Ta pa se je močno povečal tudi v naših ostalih vplivnih območjih: v Ivančni gorici, v Šmarju in Višnji gori. Zdjaj smo se znašli v dokaj kočljivem položaju, ki ga skušamo po naši najboljši volji razrešiti. Dosedanja gradnja se je namreč razvila v veliki meri na zemljiščih, ki so bila občini razmeroma lahko dostopna. V zadnjem času pa se je problem zaostрил, ker je enostavno zmanjkalo takih zemljišč. Naj vam povem, da je samo za grosupeljsko območje pri nas kakih 150 vlog za gradnjo, ki jim pa zaenkrat ne moremo ustreči. Se pa zelo trudimo, da bi taka zemljišča odkupili od kmetov ali pa, da bi uspeli dobiti vsaj kolikor toliko primerne zamenjave. Tako upamo, da bomo postopno uspeli odpraviti zastoj, ki vlada na področju izdajanja izdaj lokalnijskih dovoljenj. Podoben položaj imamo v Ivančni gorici, vendar tam problem še ni „prekipel“.“

— Od kod pa prihajajo glavni naselitveni pritiski?

— Ti prihajajo v glavnem iz okoliških vasi. Tam namreč ne pustimo gra-

ma izgradnja nove Zavetiške — odvzem dvorišča. Bojažen in strah, da izgubijo še tisti del igri namenjenega prostora, je upravičen. Že daljši nemalokrat v otroški razpajenosti marsikatera žoga rada uide na sredi dovo dvorišče ali na cesto, za kar občani radi hitro zaženejo hrup negotovanje nad „domskimi paglavci“, čeprav morda njihovi otroci vsakdanjih igrav prav tako pošiljajo žoge drugam!

Upamo, da smo vas vsaj malo približali življenju v tem domu, ki osredinjen v svoji vsakdanjosti včasih s strani naših družbenih prizadevanj odmaknjen in morda bi lahko celo zapisali, da na takšne domove pozabljam in jih je tudi premalo, saj je poleg tega doma v Sloveniji še eden, v Jugoslaviji pa jih je skupno 42. S tem pa ni rečeno, da republiki otrok, potrebnih družbene skrbi, ni. Menda jih je sedaj okoli 500, ki niso zajeti v rejništvo ali tovrstne domove. Številka, nad katero velja zamisliti!

JANJA DOMITROV

JUTRI BO PREPOZNO

Zaželen otrok — odgovorno starševstvo

To so misli slovenske resolucije o načrtovanju družine, ki postaja vse bolj vodilo mladim rodovom ob načrtovanju potomstva. Otroci imajo pravico, da se rodi zaželen v družini in v družbi. Le to mu bo največja garancija, da bo družina in družba ustvarjala pogoje za celovit otrokov telesni in duševni razvoj.

Mladina in starši spoznavajo, da mora imeti načrtovanje družine posebno prednost v družbi, saj gre za novega člana družbe. Načrtovanje družine torej pomeni odgovornost staršev in družbe. Človek, ki se ne rodi slučajno, to bi pomenilo neodgovorno dejanje in prej, kot slej bi se vprašali, čigav je otrok, kdo si ga je želel, kdo mu bo dal žarek ljubezni? Otroku potrebuje najprej ljubezen staršev, da bi lahko razvijal v srečnega človeka in družbi koristnega člana!

Osnovna pravica in dolžnost človeka oz. staršev je, da se prostovoljno in odgovorno odločajo o rojstvu otrok, o številu in presleditvi med rojstvi. Iz te pravice sledi odgovornost do sebe, do sočloveka partnerja, do družbe, zlasti pa do otroka. Otroku ne sme predstavljati le predmetnega dopolnila sružbe, temveč prispeva k družinski sreči in družbenemu blagostanju. Starši morajo biti sposobni zadovoljiti otrokove čustvene in materialne potrebe. Z delom in samoupravnimi pravicami ter dolžnostmi naj bi ustvarjali tudi družbene pogoje za celovit otrokov razvoj.

Da bi laže razumeli, kaj pomeni otroku, da se rodi zaželen, pogledimo svoje razmišljanje ob Cilkini pripovedi: „Rodila sem se slučajno. Ne vem, kdo je moj oče, svoje matere pa se komaj spominjam, saj sem eno samo leto preživela ob njej. Vem le to, da sem z rojstvom povzročila materi mnogo težav. Takoj po rojstvu me je pustila pri starši materi. Ko je stara mati onemogla, ostarela, so me dali teli, ki se je mene kmalu naveličala. Nekega dne je prišla pome moja mati spominjam se, da mi je prinesla vrečko bonbonov. Nisem hotela njo. Pa vendar sem preživela leto dni pri njej. To je bilo v tistem času mojega prvega šolskega leta. Pričela sem razmišljati o sebi, spraševati sem se, kdo je moj oče, ali je to moja mati, tuja mi je bila. Otroci me prezirali, morda tudi zato, ker se nisem nikoli z njimi igrala, smejala. Nato je mati odšla na tuje, kasneje sem zvedela, da se poročila. Nikoli mi ni pisala, še poljubila me ni, ko sva se razšli. Med so oddali v rejniško družino v daljno hribovsko vas. V šolo sem hodila in upala sem, da mi bo nekoč lepše. Po končani šoli sem morala zaposliti v tovarni, čeprav sem si želela postati učiteljica. Sedaj delam, spoznavam svet in iščem sebe v njem. Med ljudmi počutim tujo, nikomur ne zaupam, saj me nihče ni nikoli želel imeti rad...“

To je le ena izpoved izmed mnogih, vendar nam veliko pove. Zbi morali že mladi ljudje iskati znania, da bi lahko uravnavali osebne želje z željami bodočih zakoncev. Že v družini vzgajamo otroke, srečne starše, v šolah in v delovnih organizacijah pa organiziramo oblikizobraževanja mladih za življenje v družini.

ANGELCA ZIBERN

Očistimo bregove Ljubljane!

V našem listu smo se že večkrat zavzemali za odprtje nove turistične vodne poti – za Ljubljano. Ko pa smo s čolnom preprovali vso pot od Vrhnike do Ljubljane, smo ugotovili, da je pred našo nadaljnjo akcijo potrebno urediti in očistiti njene bregove.

Stvar je namreč v tem, da so nedeljski turisti, pa tudi reka sama z odpadki – bregove tako onesnažili, da je videti vožnja po reki tako kot po industrijskem kanalu. Res je tudi, da visoke vode od časa do časa umazajo odplavijo, vendar je grmovje še vedno polno ostankov plastičnih vrečk, kartonskih škatel, starih žimnic in v grmovju še stotero drugih nerabnih predmetov. Skratka – Ljubljana je postala kloaka. Pri tem pa niti ne omenjamo odpadka vrhniške Usnarje, ki že leta in leta z nevidnimi – zato pa tembolj strupenimi snovmi zastruplja vodo.

Uredništvo Naše komune predlaga, da bi en športni dan žrtvovala občinske osnovne in srednje šole, ki stoje v bližini Ljubljane, opravilo očistilno akcijo in tako vsaj približno in vidno uredile okolje reke. K akciji vabimo tudi vrhniške šole. Ne le, da bi bila taka akcija nadvse koristna, služila bi tudi plodnemu medobčinskemu sodelovanju.

N. K.

Odlčno za gasilce

Viški gasilci si lahko zapišejo za lanskoletno delo oceno odlično. Letkonferenca po sektorjih je pokazala, da je občinska gasilska zveza celo leto zelo uspešno delovala. Kaže poudariti, da niso delovali le reaktivno pri gašenju požarov, temveč da je organizacija sodelovala na različnih področjih.

Zaradi te razvejane dejavnosti je gasilska organizacija številčno zelo obna, saj šteje okoli 7500 članov, od tega pa je četrtina aktivnih, torej pripravljenih vsak trenutek priskočiti na pomoč. Gasilci pa niso zadovoljni s številom članic in pionirjev, ki jih je v teh vrstah premalo v primerjavi z ostalimi strukturami. Zaradi povečanja števila članov so lani organizirali tudi več novih društev in sicer v vaseh Kot–Staje, Vrh nad Savo Gorico, Skrvlova in Turjak. Tako je sedaj v občini 50 prostovoljnih gasilskih društev, dve industrijski društvi in dve trojki. Ta društva, če malo pozabavamo s statistiko, posedujejo 47 domov, 38 gasilskih vozil, 104 motorne brizgalne in prek 19.000 metrov različnih cevi.

Gasilci so v lanskem letu precej naredili tudi na področju strokovnega izobraževanja in so zato organizirali več dobro obiskanih tečajev. Izpit za učesnika je opravilo 210 članov, za gasilca 70, okoli 200 aktivnih članov pa je dobilo višje čine.

Vsi ti gasilci so se tudi aktivno udeleževali svojih vaj. Gasilci so lansko leto označili kot leto najrazličnejših vaj, proslav, tekmovanj in podobnih aktivnosti. Na vseh teh prireditvah so se gasilci odlično odrezali, so pokazali veliko znanja in prizadevnosti. Ob vsej aktivnosti so tudi priprave razumljiva številna odlikovanja in značke, ki so jih podelili različnim članom.

Vso to dejavnost pa je opravljal gasilska zveza z zelo skromnimi sredstvi, saj so prejeli lani le 560 tisočakov dotacije v celoti. Tudi letos bo nič boljše, saj je njihov proračun le za tisočaka večji, vendar so si aktivni gasilci kljub temu zastavili obširen program dela, ki ga bodo prav tako uspešno izvedli – kot vedno doslej.

M. DIMITRIČ

Gasilci v Brezjah

Gasilsko društvo v Brezjah pri Dobrovi je edina organizacija, ki v vasi aktivno dela in se zanima za vaše probleme. Aktivna bilanca zadnjih let je zelo uspešna. Praktično so vsi vaščani Brezjijski ali njih podporni člani. Na vasi smo po njihovi zaslugi dobili lep, nov dom z veliko dvorano za prireditve in trgovino, letos pa so z vaškim samoprispevkom dobili novo brizgalno.

Skrbe tudi za gasilski podmladek. V gasilnem domu so organizirali tečaj za otroke od sedmih do štirinajstih let. Predavajo domači gasilci o preprečitvi požarov, o preventivnih ukrepih proti požarom in naravnim nevarnostem. Tečaj obiskuje okoli dvajset otrok in to trikrat tedensko.

Tudi vsa ostala, starejša mladina je vključena v gasilsko društvo in z njim aktivno sodeluje.

K. M.

Regulacija in asfaltiranje Večne poti

Večna pot postaja v merilu občinske, predvsem pa mestne cestne mreže vedno bolj važna prometna komunikacija. Zaradi vedno večjega prometa v centru mesta, se je del tranzitnega prometa, v glavnem pa lokalni promet med Šiško in Vičem, že preselil na Večno pot.

Z nadaljnjim razvojem živalskega vrta, Biotehniške fakultete, predlagane novega botaničnega vrta, rekreacijskega centra „Mostec“, obogatitjem gozdnih površin spodnjega Rožnika, z novimi nasadi, urejanjem sprehajalnih poti ter z gradnjo novih parkov ter nasadov, urejanjem potokov in poti preko zelenih travnikov zadaj za Rožnikom vse od Viča do Šiške, bomo morali v kratkem asfaltirati Večno pot, ki bo v bodoče prometna hrbtnica vsega opisanega dogajanja. Tudi če jo bomo kasneje za promet zaprli, ko bo že zgrajena posebna obvoznica med Šiško in Vičem, je pravilno, da se to pot uredi in asfaltira.

Naša občina je asfaltiranje te poti že vnesla v program dela. Z urejanjem prvega odseka se bo začelo še letos. Tudi občina Šiška je obveščena o tej akciji ter temu primerno ukrepa. Na vsako občino odpade namreč cca 1,5 km Večne poti.

Načrti za gradnjo so že pripravljeni. Obdelan je prvi odsek od vile Rožnik do konca živalskega vrta. Istočasno so obdelani tudi parkirni prostori za avtomobile in avtobuse, ki jih je treba takoj urediti. Sedanje stanje vzdolž vrta je res obupno, tako glede uredenosti, še bolj pa glede prometa, ki se po Večni poti rapidno veča. Velika pomanjkljivost je tudi v tem, da Večna pot naravnost prereže spodnji del živalskega vrta, ko ostanejo parkirni prostori na drugi strani novega vozlišča. Zato sem že ponovno predlagal, da je treba parkirne prostore priključiti neposredno na živalski vrt ter Večno pot, vzdolž živalskega vrta potrebam primerno preloži po enem ali drugem osnutku, kakor kaže priložna skica.

Nikakor se ne strinjam z obstoječim predlogom, ko niti najmanj ne izravnavo nepreglednega ovinka sedanje Večne poti tik pred glavnim vhodom v vrt. Naravni pogoji in terenske razmere, predvsem pa varnostni oziroma zahtevajo izravnavo in preložitve poti vsaj v kratkem odseku vzdolž vhoda v vrt.

Sedaj predvideno vsoto, ki je namenjena za parkirne prostore, naj se nameni za takojšnjo izravnavo poti, vse površine stare poti pa bi smiselno preuredili za parkirne prostore. Takšna izvedba bo najboljša tako za tranzitni promet po novi Večni poti, kakor za potrebe živalskega vrta, ki bo imel parkirne prostore ob samem vhodu brez nevarnega prečkanja poti. Sedaj veljavna urbanistična dokumentacija predvideva preko Glinščice most za neposredno povezavo Viča preko Jamnikarjeve ulice – Cesta XI. – na Večno pot. Zato smatram, da je pravilno, če se sedanja Večna pot vzdolž Biotehniške fakultete preloži h Glinščici, v traso opuščene pionirske železnice, vse do konca ribnika v živalskem vrtu. Staro pot bi porabili za pešpot in za parkirne prostore. Rešitev je tehnično in prometno varnostno boljša, uredi pa še prometne potrebe stanovanjskega dela Viča.

Večno pot je možno položiti v krajšem ali daljšem odseku vzdolž živalskega vrta, najmanj kar je za treba izvršiti, je izravnavo nepreglednega ovinka, ki ga moramo odstraniti ne glede na stroške.

CIRIL STANIČ

Organizacija Rdečega križa je v naši občini med najuspešnejšimi in tudi najbolj množičnimi. Uspelo ji je zagotoviti stalen pritek mladega članstva. Naš posnetek prikazuje skupino mladih pripadnikov te humanitarne organizacije. Foto F. Modic.

OD 6. DO 13. MAJA

Teden Rdečega križa

Letošnji teden Rdečega križa, ki se je začel včeraj, različne prireditve, zbiralne akcije in podobno pa se bodo nadaljevale skozi ves mesec, bo tekel pod geslom „Človek in njegovo okolje – prva skrb RK.“

Enako kot že vrsto let doslej se bodo v tem tednu oziroma mesecu izvršile akcije pridobivanja podpornih članov RKS, zbiranja prostovoljnih prispevkov na bencinskih črpalkah, na mejnih prehodih, prodaja vrednostnih listkov (po 0,50 in 1 din) ter seveda, na vse poštne pošiljke bo v tem tednu treba nalepiti doplačilno znamko RKS (0,20 din) ter k vozovnici kupiti tudi doplačilno vozovnico RKS (0,20 din). Na vseh prireditvah, proslavah in akademijah pa bo poudarek na prizadevanju za izboljšanje higienskih pogojev povsod, kjer človek živi in dela.

M. Ž.

Barje napreduje z udarniškiimi akcijami

Letošnji občinski praznik smo praznovali na Barju. O zgodovini tega okoliša, ki gravitira na 100 let staro šolo na Barju, smo že pisali, pa predstavimo Barje še z vsemi problemi, ki jih ima. O današnjem položaju na Barju smo se razgovarjali z odbornikom te volilne enote, ki je bila včasih teren, ker krajevne skupnosti samo Barje nima. Po prebivalcih jih je namreč premalo, po razsežnosti pa je ta okoliš zelo velik. Naš sogovornik je odbornik te enote v občinski skupščini in v svetu krajevne skupnosti JERNEJ STERLE.

„Kot povsod, je tudi pri nas ogromno težav. Po koncu vojne smo na tem območju veliko delali udarniško. Tedaj so prihajali tudi iz Ljubljane v okviru sindikatov udarniški odredi. V tistem obdobju smo zgradili tudi zadružni dom. Kasneje pa je začel ta dom propadati. Lastniki, boljše povedano upravljavci, so se menjavali, in sedaj je končno postal upravljavec doma stanovanjsko podjetje DOM, ki je vložilo v zadružni dom že precejšnja sredstva. Za občinski praznik je dobil tudi novo fasado. Z dejavnostjo pa je tako, kot v vseh obrobni krajih, ki imajo blizu veliko mesto. Dejavnost niha od generacije do generacije. Raste in zamira in spet raste. Sedanja mlada generacija je zajamčila, da bo dvorana spet služila svojemu namenu, saj je škoda, da stoji pripravljena in prazna, ko obenem njeno vzdrževanje veliko stane. Škoda pa bi bilo, da bi propadla, saj je bilo vloženi vanjo tisoče in tisoče ur prostovoljnega dela in je kraju sploh potrebna.“

Tudi sedaj imamo udarniško akcijo, ki pa je krajevnega značaja. Delamo ob naši sto let stari šoli. Gradimo objekt poleg šole, saj je bil stari smrtno nevaren. Povsod so rezale nekaj metrov dolge in več centimetrov široke razpoke in smo vsi le čakali, kdaj se bo zgodila nesreča. Zato smo stavbo podirli in začeli zidati novo. Doslej smo opravili že okoli 700 ur prostovoljnega dela. V tem novem pomožnem objektu bomo uredili jedilnico, kuhinjo in še nekaj dodatnih prostorov, ki jih potrebuje vsaka šola.

Kaj se pravzaprav spreminja na Barju? Bili so celi simpoziji o Barju, a Barje ostaja Barje. Stanje ostaja isto, včasih celo zaostaja. Krma, ki jo edino lahko tu pridobimo, ne pomeni rešitve. Sedaj se zelo zavzemamo za to, da bi uvrstili območje Barja v hribovska območja, saj je ta zemlja, čeprav ravninska, barjanska. Tu uspeva le kislja krma, ki je še konji ne jedo. S prekvalifikacijo bi omogočili ljudem na tej zemlji malce boljše življenje.

Poseben problem na Barju pa so vodovodi. Pred 10 leti smo zgradili vodovod do Lip. To je bil večni problem. Vodovod je veljal tedaj nekaj starih milijonov, danes pa je vreden krepko več, za prebivalce pa je sploh neprecenljiva vrednost. Pred tremi leti smo zgradili del ceste v Črno vas v dolžini 700 metrov, za kar nam je dala denar občinska skupščina iz proračuna. To je bil velik uspeh za naše območje, ki do tedaj ni še nič dobilo iz takih fondov. Lani pa smo zbrali s samoprispevkom v kraju 4,7 starih milijonov in s pomočjo občine zgradili še preostalih 1700 metrov asfalta do Črne vasi. Še vedno pa bo ostalo vprašanje prevoza prebivalcev Lip do Črne vasi. Cesta je grozna in avtobusna podjetja nočejo dati avtobusov za tako progo. Tako morajo prebivalci pešačiti šest kilometrov do avtobusa. To bi bil že skrajni čas, da uredimo, saj dokler ne bo asfalta, ne bo avtobusa. V tem času smo zgradili tudi vodovod v Hauptmance in ob štratonih v Črni vasi. Ker je tu le malo hiš, je to izredno draga investicija. Ko so gradili ta vodovod, so uporabili kot prvi alkatni cevi, zaradi česar so morali graditi na lastno odgovornost, ker še niso bile preizkušene. Izkazale so se odlično za barjanska tla in jih sedaj že povsod uporabljajo, ker dovoljujejo določene premike zemlje. Odprto pa ostaja še vedno vprašanje kanalizacije. Po generalnem urbanističnem planu Ljubljane je precejšnje območje zazidljivo, vendar ostaja vprašanje kanalizacije. Treba bi bilo namreč urediti prečrpalne naprave, kar pa je izredno drago.

jonov SD od kmetov, v raznih oblikah pa damo kmetom nazaj kar 120 milijonov S-din. To pa je tudi zelo širokogrudna pomoč našim kmetovalcem, zlasti tistim, ki so socialno šibkejši.

– In še vprašanje: Kje vidite stične točke za sodelovanje med našima dvema občinama?

– Teh možnosti med obema občinama je po mojem mnenju kar precej. Naj jih naštejemo nekaj:

Verjetno bi morali skupno razmišljati, kako bi najustrezneje uredili območje, ki obsega meje med Taborsko jamo, Škočjanom in Turjakom. Mislim, da je na tem predelu precejšen turistični pritisk. Tako mi kot v beležice precej prošelj za izgradnjo vikendov, in kar je še huje, opažamo že tudi kar precej črnih vikendov, ki že kaže tamkajšnjo prelepo pokrajino. Posebej bomo morali skupaj paziti, da ohranimo avtohtonost vasi na tem področju. Skratka, mislimo bomo morali, da za to območje ustvarimo enoten turistični program. Glede vodovoda za Dobrepoljsko dolino smo dosegli že pred časom dogovor med obema občinama. Žal se nam prav v zvezi s tem zapleta z Velikolaščani, ki hočejo ob tem 26 km dolgem vodovodu še svojega, vendar menimo, da se bomo sporazumeli.

Sodelujemo pa tudi pri izgradnji stare ceste Škofljica–Grosuplje. Do junija bodo verjetno asfaltirani zadnji kilometri. Prav tako pa menimo, da se bomo morali sestati za skupno mizo z vami glede pokopališča v Šmarjah. Stvar je v tem, da je to pokopališče postalo premajhno, vsi starejši Škofljčani pa bi bili radi pokopani na šmarskem pokopališču. Za najnujnejše primere bomo mi sicer povečali pokopališče, vendar to ni trajna rešitev. Najbolj razumno bi bilo ukiniti obe pokopališči in postaviti novo, ki bi lahko zadostovalo za potrebe vseh.

– Najlepša hvala!

P. L.

Brez dvoma pa je v svojem razvoju naredil obrat IMP iz Ljubljane največji svoj. Gre namreč za livarno v Ivančni Gorici, ki naj bi po predvidevanjih v nekaj letih postala ena najmodernejših livarn v Jugoslaviji. Celotna investicija, ki je vložena v ta obrat, bo znašala 2 milijardi in pol starih dinarjev.

Od 9 gospodarskih organizacij, kolikor jih je v naši občini, pa je seveda največje Splošno gradbeno podjetje Grosuplje, ki zaposluje približno 1700 ljudi. Ustvarja 23 milijard SD dinarjev prometa. Večina zaposlenih dela v Ljubljani in na številnih gradbiščih po Sloveniji, v Grosupljem pa samo kakih 10 ljudi.

V zadnjem času pa pripravljamo na območju naše občine izgradnjo tovarne, ki bo proizvajala električno ročno orodje. Investitorji tega objekta, ki za nas gotovo zanimiv, so angleška firma Black/Decker, Tehnoimpex in banka. Zdaj so v fazi, ko pripravljajo teren, vmes pa teko še razgovori z angleži. Mislim, da bodo vse formalnosti kmalu zaključene in potem bo začela tudi gradnja.

V tem pa razvoj naših industrijskih objektov še ni zaključen. V prihodnosti bodo morala pri nas graditi tista podjetja, ki se bodo morala izseliti iz Ljubljane.

Ali se ne bojite, da boste „uvozili“ tudi umazano industrijo in bo na koncu tega čudovitega ozračja in sonca pri vas?

Za problem vemo in poznamo bridke izkušnje, ki so jih nekateri že doživeli. Industrijo, ki bo prihajala k nam, bomo gotovo selekcionirali ali pa morala imeti take čistilne in filtrske naprave, da zdravje ljudi – tako zaposlenih kot okoliških – ne bo ogroženo. Hkrati je pa res, da sodobna industrija – hočeš nočeš – prinaša s seboj nekaj umazanije in s tem se je treba sprizginiti.“

Predmestja Ljubljane doživljajo zanimiv turistični razcvet. Vsaj kar se tiče mestnih Ljubljane, ki leže v naši občini tiče, smo opazili, da se meščani namreč bolj zatekajo v kotičke, ki niso oddaljenejši od 30 kilometrov. Stvar namreč v tem, da so se ljudje naveličali krvavih cest in dolgih kolon in se zatekajo na ožje ceste. Tudi vi ste idealno rekreacijsko predmestje Ljubljane.

V letu 1972 smo imeli 23.600 nočitev. Od tega 11.000 domačih, v preostalih nove pogoje za turizem. Seveda pa ne smem prezreti Polzevega in še drugih manjših kapacitet.

Vam Taborska jama v vaših turističnih prizadevanjih kaj pomeni?

Obišče jo letno do 9000 ljudi. Predlanskim smo investirali v njeno elektrifikacijo 26 milijonov S-din. Preuredili smo celotno omrežje v jami, postavili transformator in daljnovod. Tako je danes naša jama zagotovo najosvetljenjša v Sloveniji – 300 žarnice gori v njej – po lepoti pa, kot vemo, še ni zaostaja za Postojnsko.

Se kmečki turizem že kaj razvija?

Ne!

Kako se razvija vaše kmetijstvo?

Naši najnaprednejši kmetje so se vrgli na živinorejo. Tu in pa od mleka razvijajo največji dohodek. Pri nas ne poznamo nobenih posebnih ukrepov za razvoj kmetijstva, vendar pa poznavalcu kmetijske problematike nekaj podatkov, da od kmetijskih davkov prejemo približno 40 mil-

CVETJE IN ČESTITKE JUBILANTU ALBINU WEINGERLU

Jubilej med horjulskimi ljubitelji petja

Svoj 50-letni jubilej je praznoval prof. Albin Weingerl na podeželskem odru v Horjulu. Za ženski, moški in mešani zbor tega kraja je sam skomponiral in priredil vrsto skladb, ki so jih zbori ob tej priložnosti izvajali pod njegovim vodstvom. Spored je bil pester in za mlade zebre zahteven. Zborovodja je dokazal, da je moč doseči, če je na voljo po premagovanju težav na obeh straneh. Spoznanje, da je treba študirati vsako skladbo tako rekoč od tona do tona, od akorda do akorda, od fraze do fraze, počasi in vztrajno, danes, jutri, velikokrat, je zajelo domala vsakega pevca in pevko. In ko že zavajali pesem in se glasovi prepletajo v blagem sozvočju ali neprijetni disonanci, še vedno najde mojstrovina roka zvočne vrzeli, ki jih je treba popraviti ali izglediti. Neskončna je vrsta odtenkov in zakonitosti, ki jih muhav tonski svet neusmiljeno zahteva od izvajalcev, da se mu tedaj pusti odkriti v vsej svoji popolnosti in lepoti. In horjulski pevci so navdušili poslušalce in goste s svojim izvajanjem, jubilarju pa so se zahvalili za njegov trud pevcu, krajevna organizacija, osnovna šola Horjul, predstavniki občinske, mestne in republiške zveze kulturno-prosvetnih organizacij ter zborovodja mladinskega pevskega zbora „Vesna“ iz Zagarja. Bilo je obilo cvetja in hvaležnosti.

Jubilant prof. Albin Weingerl deluje na zborovskem področju višje občine že šest let. Začel je s podpeškim vokalnim oktetom, učil nekaj časa pevski zbor v Škofljici, ustanovil tri pevske zbere v Horjulu in v zadnjem času tudi mešani pevski zbor v Sentjoštu. Prav tako poučuje mladiški pevski zbor osnovne šole v Horjulu, da si bo tako sam vzgojil naraščajoči, ki se bo pozneje vključil med odrasle pevce.

Prof. Weingerl je po rodu iz Prekic in je že v zgodnji mladosti vzljubil glasbo. Študij klavirja in violine pa se je moral odpovedati zaradi vojnih razmer. Med vojno ga srečamo v Gorenjskem odredu, v Prešernovi brigadi in v bolnišnici Franja, kjer je vodil invalidski pevski zbor.

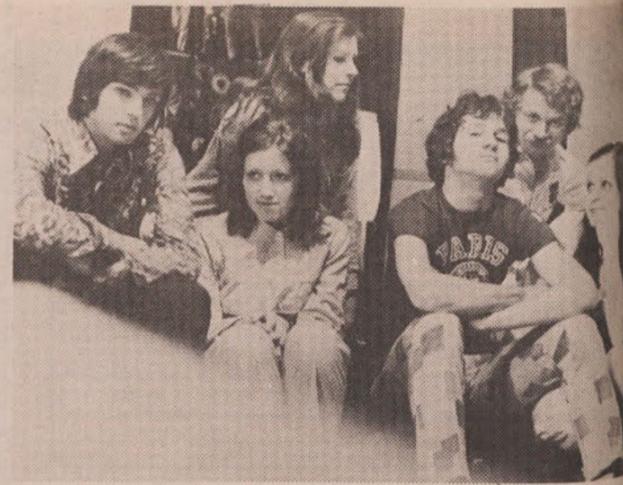
Po osvoboditvi se je vpisal na Akademijo za glasbo in končal dva oddelka: za kompozicijo in zgodovinsko-folklorni oddelak. Bil je ravnatelj glasbene šole v Trbovljah, kjer je vodil šolski orkester in priredjal učenci javne nastope, izvajal z njimi glasbeno-odrska dela, baletne večere, vodil je dekljski in mladiški pevski zbor in simfonični orkester. Pozneje je bil ravnatelj glasbene šole v Kamniku in jo je reorganiziral v zavod za estetsko vzgojo.

Prof. Weingerl tudi komponira, pripravlja priročnike za solfegio in druge ilustrativne učne pripomočke za vzbujanje ritmičnega čuta in melodije za naše najmlajše. Weingerlov skladateljski opus obsega 70 daljših in krajših skladb pretežno za mladino. Takole je podpisani ob zaključku koncerta čestital jubilarju za 50. obletnico: „Neprestano išči v svoji ustvarjalni vni pot do sočloveka, s preprostimi in tudi novimi kompozicijskimi sredstvi oblikuj

tonske jedro in ga posreduje v umetniški obliki poslušalcu, da bo v njem ves življenjski utrip zapel, spodbudil in krepil. Od srca do srca. Tu v Horjulu, v Sentjoštu in povsod po naši prelestno lepi slovenski zemlji bo našel hvaležne pevce in poslušalce. V preprosti besedi in tonu jim povej resnice, ki jih bodo sprejeli in razumeli. Ne rokodelstvo, ampak umetnost je povedati velike resnice na preprosto, razumljivo način.“ In horjulski pevci z zborovodjem vred so to priporočilo že potrdili.

Prof. Weingerl tudi komponira, pripravlja priročnike za solfegio in druge ilustrativne učne pripomočke za vzbujanje ritmičnega čuta in melodije za naše najmlajše. Weingerlov skladateljski opus obsega 70 daljših in krajših skladb pretežno za mladino. Takole je podpisani ob zaključku koncerta čestital jubilarju za 50. obletnico: „Neprestano išči v svoji ustvarjalni vni pot do sočloveka, s preprostimi in tudi novimi kompozicijskimi sredstvi oblikuj

CVETKO BUDKOVIČ

Na letošnji občinski reviji amaterskih gledaliških skupin so se bolje odrezali mladi igralci s Sentjošta nad Horjulom. Puget Srečne dneve so zaigrali Silva Hribarjeva, Sonja Skubičeva, Živčeva in Stane Tomšič, Ciril Martinc ter Božo Miler. Režiser bil Franci Končan.

TUDI DIJAKI MAJO RADI LJUDSKO UMETNOST

Folklor na gimnaziji

Na viški gimnaziji že drugo šolsko leto obstaja folklorna skupina. Iz lanskih skromnih začetkov se je letos razvila štiriindvajsetčlanska skupina s svojim lastnim glasbenim ansamblom. Skupino prizadevno vodi dijakinja tretjega letnika Mira Omrzel.

Skupina je lani prvič nastopila na reviji folklornih skupin ljubljanskih šol, kjer je požela veliko priznanje. To je tudi vzrok, da se je število članov skupine so vsekakov obleke oziroma noše, ki si jih sposojajo pri folklorni skupini Emona. Skupina si mora tako izbirati program glede na noše, ki jim bodo na voljo. Škoda je tudi, da ansambel sestavljajo dijaki četrtih letnikov, ki pa bodo letos zapustili šolo. Mislijo so že na ustanovitev samostojne folklorne skupine. Vendar pa ima ravnateljstvo šole zelo veliko razumevanje za skupino in ji nudi prostor tudi potem, ko bi zapustili šolo.

Sredi aprila je bila skupina na gostovanju v Novem mestu, kjer so navdušili dijake tamkajšnje gimnazije s celovečernim programom. Čez nekaj dni so ta program ponovili na naši gimnaziji. Prikaz sedemmesečnega dela je bilo vsekakov presenečenje za vsakega ljubitelja te vrste ljudske umetnosti. Skupina nam je predstavila štiri narodopisna področja: Prekmurje, Stajersko, Belo krajino in Banat. Vsako področje je predstavljala vokalna izvedba ene izmed narodnih pesmi tistega področja, instrumentalna izvedba druge narodne pesmi in plesi določene pokrajine. Poleg zelo dobrih mladih glasbenikov ima skupina tudi odlične pevce in pesalce, ki jim ne manjka smisla in volje do dela.

V maju bo folklorna skupina zastopala našo šolo na reviji v Velenju. Kot nagrado za marljivo delo je šola plačala skupini enodnevni izlet v Benetke. Skupina si želi nastopati tudi drugje, da bi svoje znanje pokazala tudi drugim ljubiteljem folklorne.

MINKA SKUBIC

Ob izredno uspelem koncertu vseh treh pevskih zborov iz Horjula prejema zaslužni glasbeni pedagog prof. Albin Weingerl številne čestitke in obilo cvetja. Čestitkam se pridružujemo tudi sodelavci Naše komunne.

Kulturne vesti

Konec maja smo in skoraj se bodo zaprla vrata kulturnih dvoran.

Z gledališko dejavnostjo smo zaključili ob priložnosti zaključka revije gledaliških skupin v dvorani na Dobravi, kjer se je zbralo čez 150 igralcev amaterjev, na odru pa se nam je predstavila dramska skupina iz St. Jošta s komedijo Dušana Roksančiča „Poroka“. Delo je bilo izvedeno na dokajšnji amaterski višini – po mnenju strokovne komisije.

Večer „ob srečanju gledaliških skupin“ je bil pristrčen in vesel ob glasbi domačih fantov iz Dobrave, ob petju in plesu ter razgovoru o kulturnem delovanju v naši občini. Resnično lep zaključek naše XII. revije gledaliških skupin. V letošnjem letu so dala društva na oder 19 premier dramskih del, imela 19 gostovanj na odrh v občini in 17 gostovanj na odrh izven občine. Zadnje dramsko delo pa pripravljajo društvo Trnovo z „Vdovo Rošinko“. Ponovno gostovanje na Kozjanskem je društvo Trnovo organizirala avtorska agencija Slovenije. 16. in 17. maja bomo v Festivalni

dvorani poslušali 19 mladiških in otroških pevskih zborov s točno 1.031 pevci iz mestnega in (večina) okoliškega predela naše občine. Zapeli nam bodo 57 umetnih in narodnih pesmi. S skupno pesmijo „Blizu naš je dan“ iz preko 1.000 mladih grl bodo zaključili praznovanje „Dneva mladosti“.

Vabimo vse starše in ljubitelje petja na gornjo prireditve, za kar vam bodo naši mladi pevci zelo hvaležni in poplačan jim bo ves trud, ki so ga preko vsega leta vložili zbori in njihovi zborovodje.

Kulturno umetniško društvo v Polhovem Gradcu je pripravilo 5. maja kulturni večer, na katerem so sodelovali s svojimi deli domačini literati in likovnik. V nedeljo 6. maja zvečer pa je društvo kot reprizo uprizorilo ameriško komedijo „Cvetje hvaležno odklanjamo“.

Mestna zveza kulturno-prosvetnih organizacij Ljubljana pa organizira v Polhovem Gradcu tudi razstavo knjig. To so zelo spodbudne prireditve za Polhov Gradec, posebno še, ker je kulturno društvo po večletnem premoru letos ponovno živelo.

ZAJC BREDA

Razen glave nimaš nič...

Obisk pri pisateljici Minki Krvina

Minka Krvina je bila učenka osnovne šole Vič. Njena učiteljica Marija Korický ji je neprestano dajala več nalag kot drugim učencem. In težjih...

Rumenokljuni pevec, ki prične drobiti svoja očetovska pričakovanja v svoj južni spanec, zbuja točno kot ura. Ob tričetrt na pet zjutraj! Ko se izpoje, začno s koncertom tudi sinice, škinkavci, vrbci, penice in taščice. Ni da bi se človek jezil. Dokler bodo ptice prepevale v pokončnih drevesih med našimi domovi, se bo še dalo dihati, presneto. Tudi v naši murgelski soseski.

Avtobus proti Vzdencu me je ljubezno izlozil prav pred hišo Brezje 43 v Horjulski dolini. Meglice zaspanosti, ki so ovijale jutro, je raztrgal lajež grdega, črnega psa. Hlastal je po varnosti in trgal idilo. Minka Krvina ga ima očitno namesto hišnega zvonca in namesto ključavnice. Vsa sveža in nasmejana, kot da je že visok dan, me je opogumila, da nisem pobegnila pred lajajočo grozo.

Sedli sva v kuhinjo k prijazno pogrnjeni mizi in pričeli pogovor o knjigi MINKA KRIVINA, NA STRANSKEM TIRU, ki jo je izdal lani Kmečki glas in je bila napisana prav tula, na tej ploskvi. Dolina ni nikoli imela železnice. Zapičila sem se v besedo „tir“ v naslovu. Minka se je skrivnostno nasmehnila: Življenje ima le eno pravo progno, vse druge so stranske. Ni lahko pravočasno začutiti, da si zašel in se vrni na pravi tir. Kdaj ste prišli do tega spoznanja? V 44 letih, kar sta dve mladosti in pri meni tudi dve teži, se mi posmehne. Globoko v očeh pa je resnost.

Njena mladost ni poznala najhujšega. Oče, pljučni bolnik, je občasno kopal jarke in grobove. Po volitvah je izgubil se to zaposlitev... Pred vojno so bili vsi reveži komunisti, razume Minka Krvina. Mati, perica cerkvenega perila (led na Gradaščici je treba najprej razbiti...) je dala močno življenje štirim deklicam in trem fantom. Sedem otrok v štali bokalške graščine. Tudi

to smo morali zapustiti, ko so graščino odkupile nune. Komunisti pač niso primerni za samostanske hlapce. Nismo poznali posteljnine in robcev, se zagati Minki, ko zre nazaj v temo mladosti. Toda v tej temi je bil zanjo postavljen svetilnik – Minkina učiteljica Marija Korický. Z vsa odgovornostjo pravega vzgojitelja je od drobne Minke neusmiljeno zahtevala več in bolje od drugih. Razen glave nimaš nič. Ob tem jo je tudi oblačila, pogosto nahrnila in skrbela, da je bistra deklica imela s čim in kam pisati.

Revež pred vojno je bil res revež. Ko je umrl dobravski posebež Robinson, je nekaj dni ležal ob poti. Ni bilo denarja za pogreb. Otroci iz naše družine smo ga peljali na vozičku v jamo, ki mu jo je izkopal naš oče. Minkine oči temne od ponižujoče bolečine. Potem ji pogled zasije: danes ni nikomur nič hudega. Vsi smo pri kruhu. Hišo smo povečali. Moji štirje otroci dobro živijo. Najbolje seveda postržek petletni Boris. Franci, Nataša in Branko so že preskrbljeni. Najstarejši mi je pridelal že dve vnučki.

Kaj pa mož? Ta je moj najboljši prijatelj. Našla sva se v ljubezni do otrok in do zemlje. Dragocenost zemlje mi je predal moj oče, med vojno, ko nas ni imel s čim nahriniti: po kolenih bi jo obdeloval iz hvaležnosti in spoštovanja.

Tako Minka Krvina, mati, kmetica, gospodinja in pisateljica. V svoji prvi knjigi NA STRANSKEM TIRU se temu zaporedju pomembnosti ni odrekala. V kratkih stavkih (vsak je zaključena slika) riše ljudi v dolini. Zlasti so jasni ženski liki. Ponošna kmetica Brenčinka, njena snaha pomeščanjenka Mira in vaška revna lepotica. Prva je na stranskem tiru, ko odda kmetijo sinu edincu, spetovančku, ki kar ne more odrasti ženskim krilom, kjer išče nikoli poteseno ugodje. Trnasti, občutljivi ženi Miri ni kos, ker je ta bolj izobražena od njega, ker je zašla prav z zakonom na stranski tir, kjer trepče doživlja preobrazbo do spoznanja o napakah, a se prav ob tem zlomi. Preveč je hotela od življenja. Tretja pa živi naravno živo ljubezen in materinstvo. Vsi mislijo, da je zašla, pa se edina pravilno utiri.

Druga knjiga, ki je nadaljevanje te, je že napisana. Minko zapletem v razmišljanje o položaju ženske danes. Razburi se: Odrinjene smo. Obsojene na čakanje moške miloščine. Dokler bodo vodstvena delovna mesta zasedali predvsem moški, toliko časa za nas ne bo bolje. Obljub smo šite. Pri koreninah bi nam morali pomagati trgati tradicijo. Zdaj smo preobremenjene.

Kaj ni vzrok tudi v nas, da si ne znamo vzeti, kar je že sprejeto, vrtam v Minko. Preobremenjene smo z lastnimi problemi. Moški se ponašajo v družinah in na delovnih mestih kot naši komandanti. Pri tem pa pozabljajo, da se ohlajajo do njih. Vse več je mrzlih žensk. Še več jih bo. Vse bolj cenimo človeško dostojanstvo in se mu nočemo več odrekati. Marsikateri zakon zato razpade. Marsikateri moški se tega že vedu. Tiste družine so že srečne. Moja spada mednje. Hvaležna sem možu.

Minkine oči so tople od sreče. Ob tem pa njen delavnik kliče in zahteva urejenost, če naj najde miren čas tudi za pisanje. Sredi najbolj jasne misli jo pokliče najmlajši k igri, odrasli samoumevno pričakujejo in imajo pospravljen dom, dobro hrano, vestnega gospodarja, prisrčno gostiteljico...

Njen dan je kot črni lajajoči pes pred hišo, njena želja po pisanju je pesem svobodne ptice. Minka Krvina še vedno misli na izročilo svoje učiteljice – razen glave nimaš nič...

JOŽA ZAGORC

MINKA KRIVINA

Sva mar izdala svojo zemljo?

Nekaj nedopovedljivega me silijo, da vam napišem o tem, kako se življenje spreminja, kako dobra in hkrati kruta zna biti naša ljubljena slovenska zemlja, če se prepusti njenemu toku in njim, ki vodijo njene račune.

Zadnjih petnajst let je bilo najhujše obdobje moževega in mojega življenja, ko naju je boj z zemljo in dajatvami spravil ob tla in naju hkrati dvignil na raven človeka, ki ljubi kmečko delo in se mu mora po sili razmer odpovedati.

Ta leta je bila moja edina uteha in zabava, da sem v poznih večerih, ko je moja družina že davnanj spala, pisala v droben šolski dnevnik najbridkejšo trenutke kmečkega življenja – petnajst težkih let – kar je za kmečko gospodinjstvo čudna navada. Slučajno sem te dni spregledovala oružene liste in prepisala nekaj odlomkov. Morda jih ne boste objavili, ker je v njih preveč bridke resnice.

Leta 1952. je moj mož po starih podedoval nekaj zemlje, slabe hribovske ornice in nekaj gozda. Bila sva brez stanovanja, brez orodja, brez živine in denarja. Le dva otroka, stara štiri in eno leto, morajo dobre volje do dela in kasneje skromna sobica v bližini naših polj.

15. januarja 1954.

Na smrt sem utrujena in zgarana od dela, ki traja od štirih zjutraj do enajste večer. Včasih ležem na klop oblečena, da ne bi zjutraj zaspala. Večeraj je me sosedja prosila, naj se vsaj enkrat nasmejem, ker me pri mojih petindvajsetih letih še ni videla nasmejane. Še malo mi ni do smeha; saj ne morem družini privoščiti najskromnejšega, kar pripada človeku. Mož potpi vse, meni pa so opešali živci. Najtežje je takrat, ko me otroci prosijo kruha, a jim razen mleka in krompirja ne moram ničesar dati. Mojim otročkom je kruh nekaj nedosegljivega božanskega. Kruh, kruh: in to na kmetih, kjer zemlja rodi vsako leto – za druge, moji otroci pa skoro ne poznajo tega kmečkega blagoslova.

Pravkar mi je poštar spet prinesel položnico. Davek – spet davek. Prekleti, ki svojim otrokom ne dovolijo, da bi se najedli – črne kruha. Spet trinajst tisočakov, dohodnine pa niti sto tisoč ni. Hranilnici morava spet odplačati obrok za raztrgano bajtico, ki je že zdavnaj zapadel v plačilo. Kupila sva jo: staro, razjedeno bajtico, stopen desetletno staro, z okni, z žebli zabitimi. Gnila tla, podrti peči, kamra brez stropa in okna in ščurki, sveta nebesa, koliko ščurkov. Toda najina je, ta bajtica, najina in naših otrok.

Včasih me je bil sam smeh, sedaj pa je žalost in bolečina, sovraštvo in nestrpnost. Stresse me jeza, ko se otroci tako brezskrbno igrajo, obmoža, ker vse potpi, kot vol v jarmu in me ne more razumeti, ubogeke starega vojaškega konja, ki je po dolgoletni vpregi pred vojaškim vozom pristal v našem hlevu. Celo kruh sovražim, ker brca, ki molzem in prašiče, ki lačni cvilijo v svinjakih.

Vem, da je vsega kriv čas in pomanjkanje, moja podzavestna upornost do krivice, ki se dogaja. Mož od prvega dne v borbi, njegovim otroci po letih garanja brez kruha...

28. marec 1957.

Zadnji obrok za hišo sva odplačala. Medtem smo dokupili še enega novega zemljana. In kravo, kravico, našo Muro. Ta zlata živalca: po dolga nama je odplačala. Prvo leto te, drugi dvojčka. In mleka, mleka, koliko ga je! Dovolj za družino in tudi prašiči so ga deležni. Mreks njeno prvo tele, poldruge leto star bikec. Čez petsto kil je natehal: denar sva porabila takoj. Spet par prašičkov, za hišo zadnji plačilo, gozdno takso in zaostali davek. Še isti dan, ko sva plačala nova položnica. Davek, davek...

Luč bova morala napeljati v hišo. Bova že kako pregazila. Samo otroci. Deklič nima nobene oblečke. Oblačim ji sinkove hlačice, ki so mu premajhne. Sin kaže kolenca in malemu krpe na ritki ne drži več šiva. Nimam nobene rjuhe, mož ima pri srajci. Ki je v resnici moj bluzi z moškimi ovratnikom, cel samo ovratnik. Zlomila sem si roko. Odšla sem s konjem v mesto po mavec in še isti dan predrgnila mavec z motiko. Potem mi je mož ovil usnje na ranjeno zapetje. Ne morem več, čeprav sva otopena od garanja, ljudje pa se iz njaju norčujejo. Jeseni sta otroka sama okopavala repo, midva pa sva vlačila hlode.

10. marec 1960.

Človek je pač tak, ko mu gre na bolje, pozablja na vse. Celotno dnevniku nisem imela ničesar povedati. Ko ne bi danes slučajno našla na te zapiske, bi ljudje mislili, da smo pomrli od vsega hudega. Pa smo le krivico delali naši ljubci zemljici, ker smo od njenih zahtev preveč: midva sva iz nje hotela preživljati otroke in davki, so terjali več, kot nam je dala. Oddala sva jo v najem. Sedaj čaka, zapeljena in zanemarjena, brez haska, prihodnjega gospodarja, ki bo spet zarezal brezdar v njena pozabljena nedra. Takrat nama je izpila vse moč in mož je moral na delo v tovarno. Davki so usahnili in najino gospodarstvo, z muko pridobljeno, je opustelo...

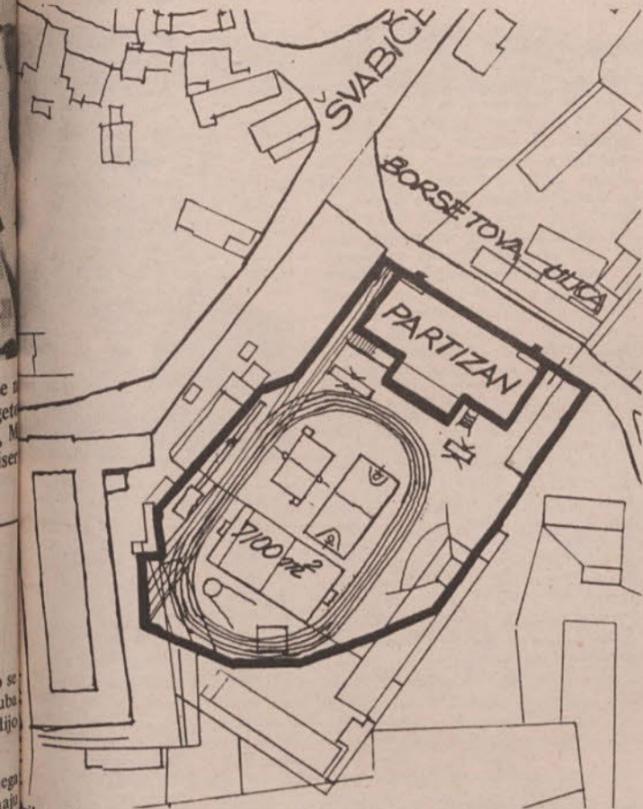
Najini otroci pa so zrasli krepki kot javor v našem gozdu, ki mi ga je podaril mož ob najini poroki in še vedno stoji. V krvi jim je ostal ljubezen do zemlje, zdrava, čvrsta kmečka kri.

Saj nama boš odpustila, zemljica naša, da sva te oddala zadrugi v nekaj časa? Vsa si zanemarjena, zapuščenca. Toda njini otroci bodo morda boljši gospodarji in te bodo prekopalvali, božali in gnoljali. Midva nisva več zmogla. Iz tebe sva izrgala dom, napeljala elektriko in vodo: za otroke in naju je vedno zmanjkalo.

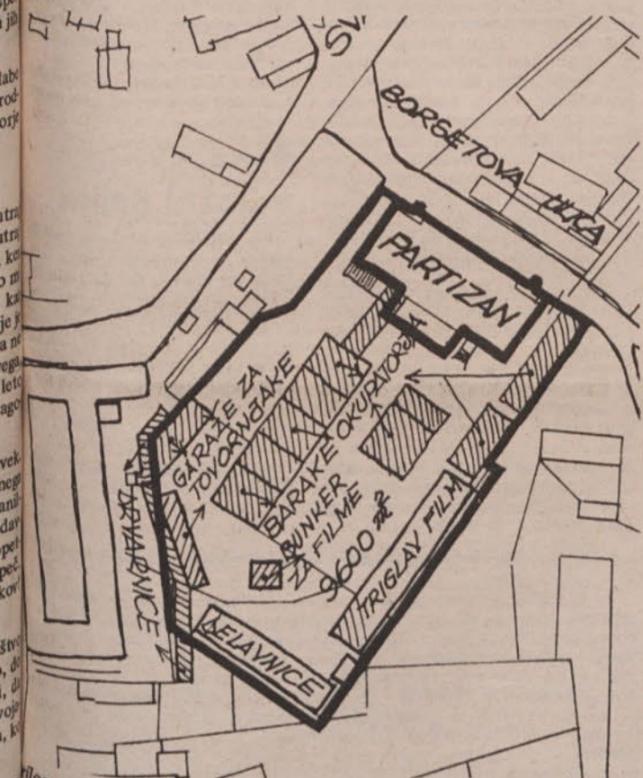
Vem, čakaš novega gospodarja, spočita in odpusčajoča. Pa varno darle čutim globoko v sebi krivdo, da sva te izdala, ko si pravkar začnela roditi.

Prikaz razvoja društva

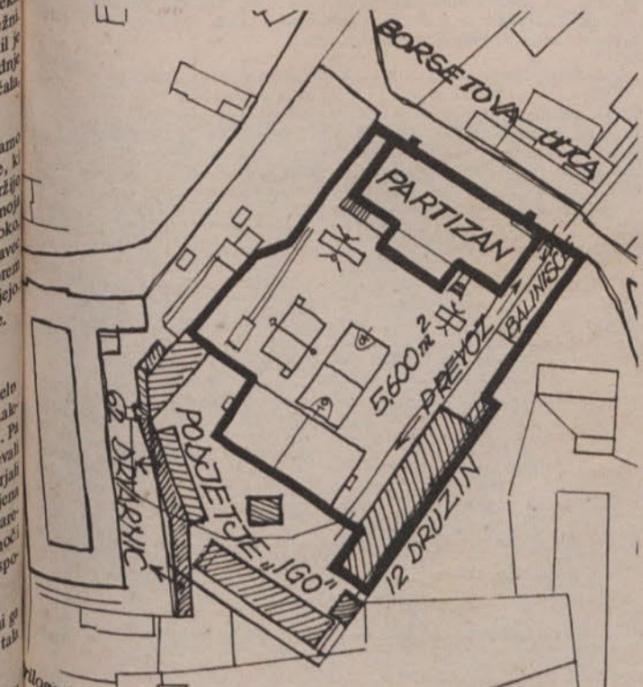
PARTIZAN TRNOVO

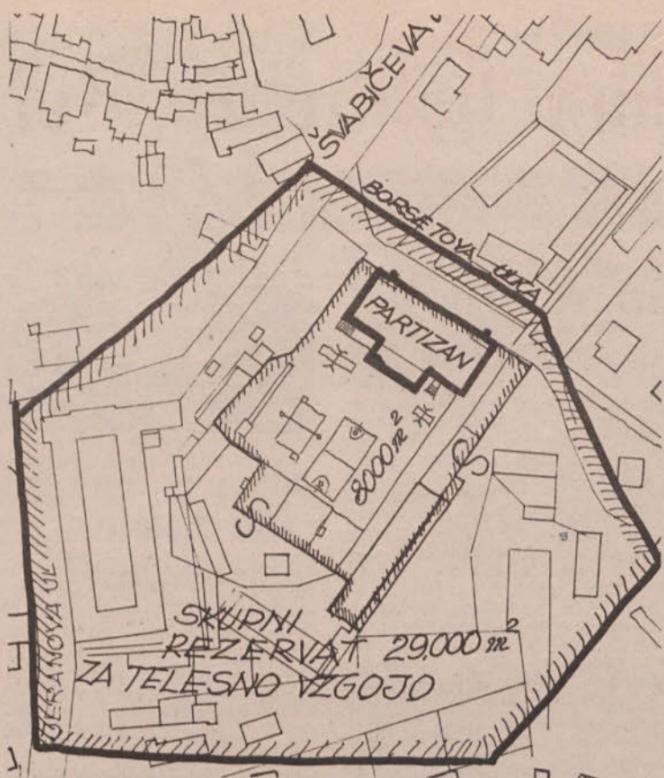
Priloga 1:
Mesto dodeli društvu staro dragomersko jahalnico z vežbališčem in konje. Leta 1935 zgradi društvo ograjo in letno telovadišče. Ob začetku druge svetovne vojne že stoji telovadni dom v prikazanem obsegu.

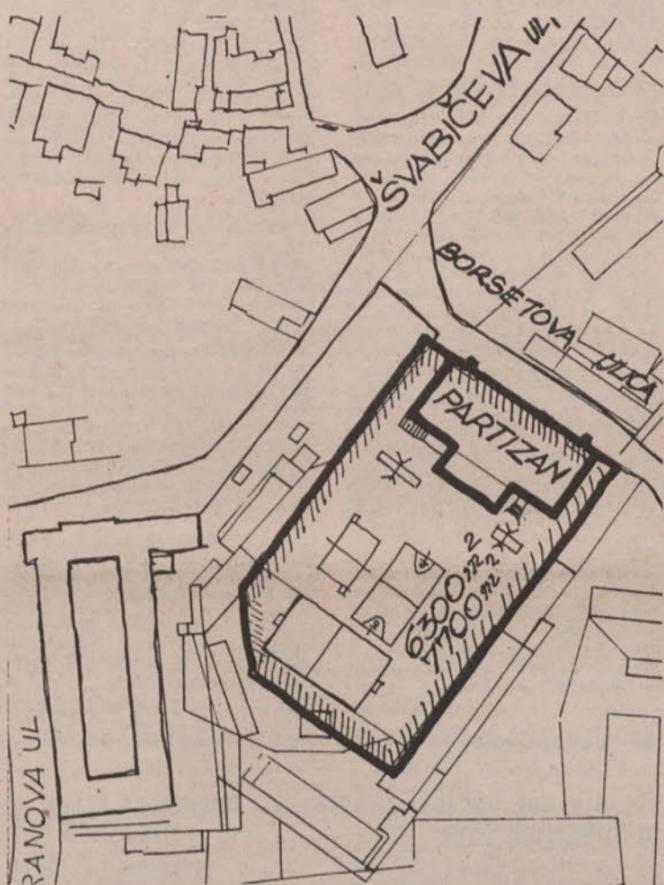
Priloga 2:
Od leta 1941 do 1945 uporabljajo dom okupatorji najprej Italijani, nato pa Nemci za avto popravilnico. Po osvoboditvi zasede dom podjetje Triglav film, kasneje Filmservis. Ti zgradijo v telovadnicah filmske ateljeje, na letnem telovadišču pa še novo vrsto objektov in objektov za delavnice, pisarne itd.

Priloga 3:
Filmska industrija prejme kot osnovna sredstva del letnega telovadišča, skupaj z objekti, v lastnino. Društvu ostane samo objekt, v katerem je filmska industrija vselila 12 družin. Filmservis v likvidaciji proda podjetju „Igo“ svojo površino za skladišča. Igo je že v svoji barake še eno družino. Družine in Igo zahtevajo za razvoj del letnega telovadišča. Delo na zunanjih površinah je omejeno na minimum.

Priloga 4:
Predhodno odobrena urbanistična dokumentacija je predvidevala za sodoben razvoj društva cca 29.000 kvadratnih metrov. Sedaj ima društvo le 8.000 kvadratnih metrov za dom in igrišča.

Priloga 5:
Sedaj odobrena urbanistična dokumentacija za Trnovo je še dodatno obrezala stare posestne meje telovadišča ob treh straneh. Po tem posegu je vsak nadaljnji razvoj društva nemogoč, ker je že vse uporabljeno in zasedeno z igrišči in domom. Kljub javnim ugovorom se pripombe in predlogi uprave društva niso upoštevali.

NOGOMET

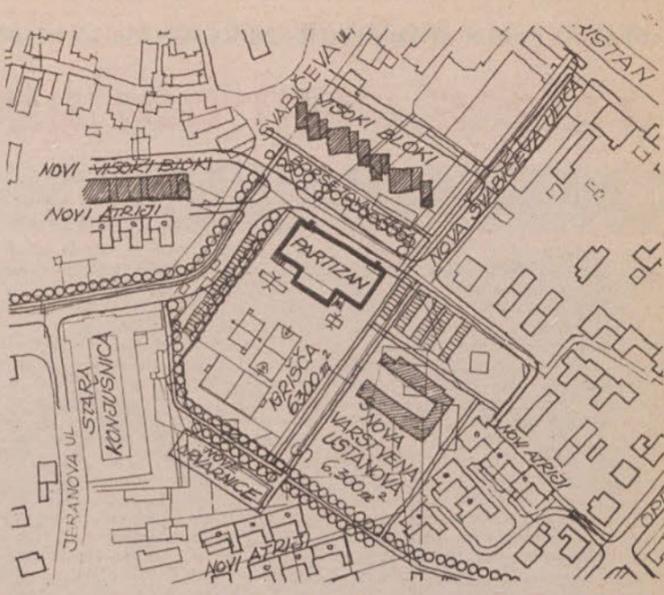
V II. zvezni nogometni ligi je bilo odigrano že 25. kolo. Nogometašem Mercatorja ne gre najbolje. Po uspehu v Segesti v 21. kolu (zmaga s 3:2), je bilo pričakovati uspešno nadaljevanje. Vendar pa so že v naslednjem srečanju na domačem igrišču proti moštvu Šibenika razočarali svoje številne privrženke. Presenetljivo so izgubili z 1:0, poraženi pa so bili tudi teden dni pozneje na Reki (0:2), proti istoimenski ekipi. Čisto v drugačni luči pa so se Ljubljanci pokazali v tekmi s Splitom, saj so posebno v prvem delu tekme prikazali odlično nogomet. V nadaljevanju srečanja so sicer popustili, kljub temu pa so zabeležili visoko zmago 4:2. Nov neuspeh so Vičani doživeli v Zagrebu, kjer so proti nogometašem Trešnjevke visoko (1:4) izgubili.

Mercator trenutno zavzema na prvenstveni tablici 12. mesto z 22 točkami.

V mesecu maju bo Mercator odigral naslednja srečanja: doma z Mariborom, Rudarjem (Trbovlje) in Kozaro, gostoval pa bo v Karlovcu, Pulju in Murski Soboti.

Pred dobrim mesecem dni se je začel spomladanski del nogometnega prvenstva v ljubljanski nogometni podvezi. Nogometaši Krima v uvodnih srečanjih niso bili kdove kako uspešni. V prvem kolu so sicer premagali moštvo Rakeka (3:0), nato pa so izgubili dve srečanja zapored, najprej z nogometaši Elana (1:3), nato pa še doma z igralci Cementa (1:3).

„Krimovci“ so trenutno na prvenstveni lestvici na 8. mestu (12 ekip), z 12 točkami.

Priloga 6:
Peris doma in okolice iz sedaj odobrenega zazidalnega načrta za Trnovo. Utesnitev doma in igrišč z novimi objekti in novo Svabičevo in Borsetovo ulico je za razvoj društva usodna. Ukinjena je naravna zveza od doma preko Opekarke ceste po Borsetovi ulici ter vrisana nova ob stari konjušnici.

Po športnih igriščih

MALI NOGOMET

Na tekmovanju osnovnih šol občine Vič-Rudnik v malem nogometu je nastopilo pet ekip: Bičevje, Škofljica, Trnovo, Vič in Ig, medtem ko se ekipa osnovne šole Oskar Kovačič iz nepojasnjenih razlogov tekmovanja ni udeležila.

Po tekmovalnem sistemu vsak z vsakim sta se v zaključni del uvrstili moštvi Bičevja in Viča. Slednji so bili mnogo boljši in zasluženo visoko zmagali z rezultatom 5:2 in tako zasedli prvo, Bičevje drugo, Trnovo pa tretje mesto.

ROKOMET

Rokometaši Mokerca, člani ljubljanske rokometne cone, so po uspešnem startu v spomladanskem prvenstvu (zmagi proti Savi 20:12 in Dupljemu 12:3), nato doživeli dva poraza zapored (s Seširjem 13:20 in doma s Kamnikom 12:17) in tako dokončno izgubili vse upe za osvojitve prvega mesta. Sedaj ima prvoplasirani Kamnik že 9 točk prednosti, igralci Mokerca pa so zaradi slabše razlike v golih (s Seširjem) zdrsnili celo na tretjo mesto.

V naslednjem kolu igra Mokerca v gosteh z Olimpijo, potem pa doma z Novim mestom.

Tudi za igralke Škofljice je start v spomladanskem delu prvenstva v ljubljanski rokometni ligi neuspešen. V prvih dveh kolih so rokometnice

Škofljice doživele dva visoka poraza – najprej doma s Seširjem (14:23), potem pa še v Kamniku proti istoimenski ekipi (10:32).

Na prvenstveni tablici Škofljica zavzema 7. mesto (10 ekip) s 7 osvojenimi točkami.

V naslednjem kolu igra Škofljica doma z Radečami, nato zopet na domačem igrišču z B skupino Olimpije, nakar gostuje v Polju, kjer se bo pomerila z igralkami Borca (B).

KOŠARKA

Začela se je nova košarkarska sezona v republiškem merilu. Odigrana so bila že prva kola. Košarkarji Trnovega, ki že tretjič zapored nastopajo v I. A republiški ligi, so startali zelo uspešno. V Ajdovščini so premagali novince v ligi – moštvo Fructala z rezultatom 77:71 (41:39). Največ košev za zmagovalce sta dosegla zelo perspektivna mladince Matičetov (23) in Koren (22).

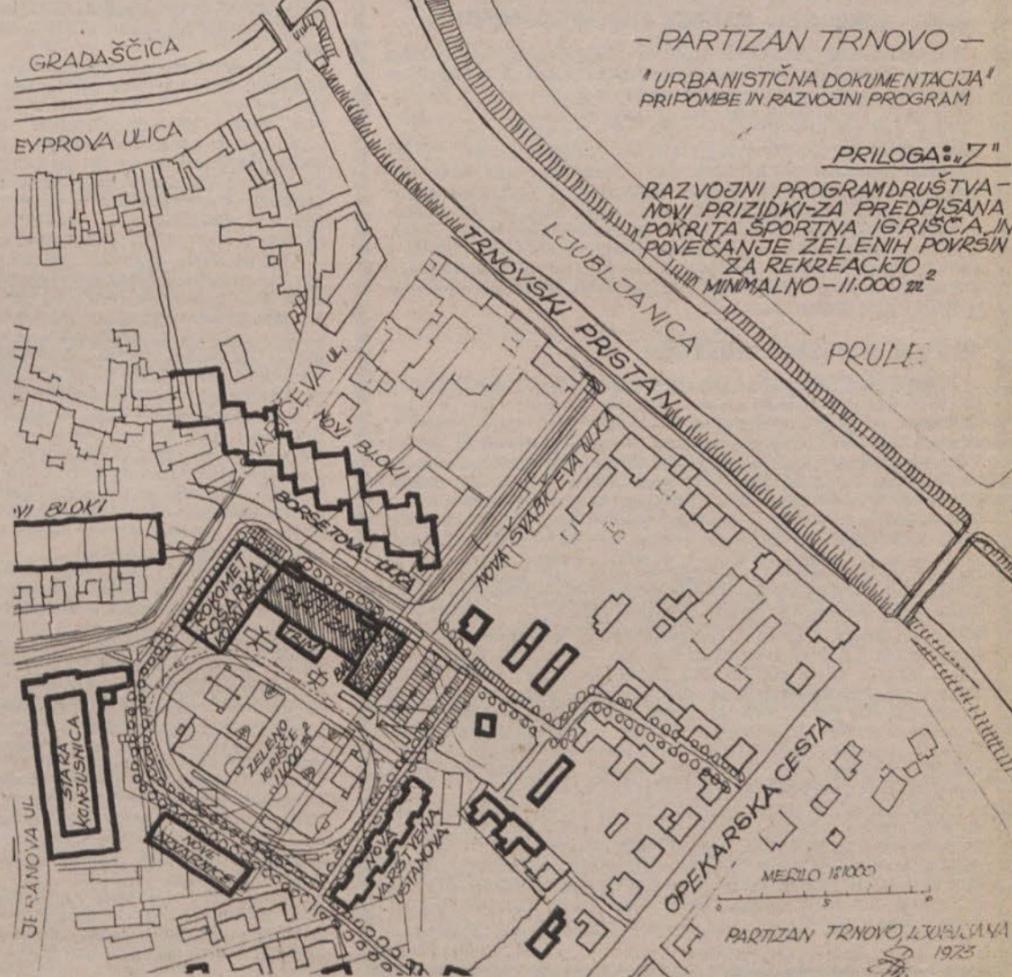
BALINANJE

V boj za prve spomladanske točke so startali tudi balinarji. Moštvo Trnovega, ki tekmuje v republiški ligi (A skupina), je v prvih treh kolih doseglo polovičen uspeh. Vsa srečanja (z Litostrojem, Svobodo in Rožno dolino), so se končala neodločeno – 1:1.

NIKO ŠOŠTARIČ

Priloga 7:
Razvojni program doma in igrišč z novimi prizidki za rokomet in košarko, kopališče, balinišče, strelišče, kegljišče itd. ter povečanje zunanjih igrišč in športnih površin za minimalne potrebe društva po novih nalogah od strani družbe. Osnutek jasno kaže, da je možno brez večjih posegov zadovoljiti potrebe društva, kakor tudi vse neposredne okolice. Nakazane so tudi nove zveze z Opekarso cesto, nova varstvena ustanova ter smiselno odmaknjena Borsetova in Svabičeva ulica. Rušenje objektov na igriščih in preselitev 13 družin bi tudi moral rešiti zazidalni načrt. Društvo samo pa tega ne bo moglo nikoli rešiti.

Uprava društva PARTIZAN TRNOVO

PARTIZAN TRNOVO, Ljubljana 1975

VSAK PO SVOJIH SPOSOBNOSTIH IN VSAKOMUR PO NJEGOVIH POTREBAH

Telesna kultura vsem!

Vse več dejavnikov vpliva na razvoj množičnosti in kvalitete v telesni vzgoji in športu. Tudi krog upraviteljev je vse širši. Prizadevamo si, da bi bil tako širok, da bi vsakdo lahko čimbolj neposredno sodeloval. Toda ali tudi iščemo nove možnosti in sredstva, da bi dvignili številčnost in kakovost?

S problemom se ukvarjajo strokovnjaki in laiki že vrsto let, vendar so rešitve le posamične in kratkotrajne. Ponavadi s širokimi akcijami hitro zberemo in navdušimo mladino, ko pa izberemo najboljše, ostale zavremo oziramo jim ne nudimo takih pogojev, da bi jih mogli zadržati. „Spici“ seveda nudimo dosti več, tudi denarni odnos ni redkost. Ljudje smo si različni, kar je vesela ugotovitev, da se hočemo še bolj razlikovati (posebno po ugodnostih), pa ni več tako razveseljivo. Zakaj v športu ne ravnamo po načelu: vsak po svojih sposobnostih in vsakomur po njegovih dejanskih potrebah, saj je ravno to področje človekovega udejstvovanja najprimernejše za tako ravnanje!

Ni prav, da v športu nekaterim rešujemo eksistenčne probleme. Čeprav je res, da materialni položaj bistveno prispeva k socialni sliki cele osebnosti. Pravilno bi bilo, da bi po svetu večjo skrb socialnim odnosom v športnih skupinah in preprečili ali omilili vplive, ki te skupine razbijajo. Športnik naj živi med ljudmi, ki svoje sposobnosti razvijajo s svojim delom, katerega kakovost in množina sta tudi resnično merilo. To pa je mogoče le ob enakopravnih začetnih pogojih, ki se spreminjajo in postajajo zahtevnejši za tistega, ki je boljši. Vendar pa mora ostati možnost, četudi neizkoriščena, za ostale. Za te možnosti danes ni denarja. Zakaj ga ni? Športniku ne bi smeli dati denarja v žep, temveč bi morali uporabiti ta denar za izboljšanje neposrednih pogojev za trening in tekmovalništvo. Tako bi tudi preprečili stanje, ko imamo na eni strani starejšega rutiniranega športnika, ki vztraja zaradi denarne stimulacije, in na drugi vrsto mlajših, ambicioznih, tudi talentiranih ljudi, ki se morajo največkrat neuspešno zaletavati v izolirani „prvi krog“. In kakaj so še danes pogoji za delo v športu skrajno neurejeni ali pa jih sploh ni? Šport se gre tako, da nekateri vzpodbujamo do njihovih zadnjih moči in jih stiskamo, da bi pritekla vsaj še kapljica. Pravimo, da drugih nimamo. Švedu, ker smo ves denar dali super športnikom in zaledja ni, tistega zaledja, katerega bi morali vzgajati in ga neprestano obnovljati. To pa je težko delo in seveda veliko težje, kot samo dajati iz žepa v žep.

- Šport je človekova „druga“ dejavnost, ki naj bo sproščena in neprisljalna. Toda to ne pomeni, da lahko v tej dejavnosti vlada anarhija in kaos. Mladi človek si želi in tudi pričakuje prijeten, toda urejen kolektiv, in če se je odločil, da bo tekmoval, ne sme izrabiti njegovega zapovanja ter ga prepustiti vetrovom. Novinec ne sme biti in tudi ne sme postati zgolj številka. Toda kaj mu nudimo, vsi vemo. Vsi tudi vemo, kako bi moralo biti. Pa vseno pogledimo nekaj osnovnih neposrednih pogojev za kakovostno, sistematično in pravilno delo v športnih organizacijah in športu nasploh:
- urejene in vzdrževane odprte in zaprte športne površine z ustreznimi napravami in opremo;
 - osebna oprema športnika za ustrezno specifično športno disciplino;
 - strokovno vodstvo vadbe na podlagi raziskav sposobnosti skupine in posameznika;
 - zdravstvena zaščita z rednimi

pregledi in preizkusi zmogljivosti; tekmovalnja, primerna starosti, spolu in stopnji treniranosti tekmovalca;

– častne nagrade kot primerno priznanje zmagovalcem.

Precej od tega skušamo urediti ali pa je že urejeno. Toda ali je res, nam povedo številne ankete med različnimi skupinami ljudi. Armada mora še vedno odklanjati precejšnje število nesposobnih novincev. Med študenti se je število potencialnih utopljenčev le malo spustilo. V kvalitetnem športu kraljujejo utrjeni veterani, ki jih vedno znova zbežamo v tekmovalne arene. Športne površine sicer rezerviramo, toda včasih tam na hitro zraste stanovanjski ali poslovni objekt. Veliko je športnih panog, kjer ne skrbijo za osebno opremo začetnika, potem se pa sprašujejo, zakaj teh ni. Tisti, ki se šele odloča, ne bo kupoval največkrat drage opreme, ko pa se ne ve, ali mu bo ta šport ustrejal. Ko uvidi, da ne more začeti, gre tja, kjer ti pogoji so ali pa niso tako nujni. Tako imamo v nekaterih športih res masovnost, v drugih pa kljub objektom ni ljudi.

Verjetno najslabše je rešen problem strokovnjakov in pedagogov. Iščemo premalo visokokvalificiranih telesnovzgojnih in športnih delavcev. Saj ne zadoščajo niti potrebam osnovnega šolstva. Zahtevamo pa, da tudi v športnih organizacijah delajo višji trenerji. To je tudi razumljivo, posebno, ko gre za delo s kakovostnimi športniki. Toda kaj lahko nudi tak strokovnjak, če hkrati opravlja niz dejavnosti. Redno je zaposlen v šoli, trenira olimpijske kandidate, pozimi poučuje smučanje, poleti plavanje, vodi kondicijske treninge v nekem tretjem klubu, mimogrede še vodi rekreativne dejavnosti v košarki, odbojki in namiznem tenisu, sodeluje na skupnih pripravah vrhunskih športnikov in še je reden gost raznih seminarjev ter publicist v dnevnem in ostalem tisku. Če bi moral ta človek še ustrezno skrbeti za tekmovalca, ki ga trenira, torej da bi sledil njegov razvoj in spremljal dogajanja v tej zvrsti športa, kot se to dogaja v svetu, bi moral biti njegov delavnik dolg 25 ur. Trener tudi ne odkriva talentov, kajti teh je malo in veliko enostavneje je imeti skupino po prečnežev, ki v nobenem primeru ne morejo prizadeti trenerjeve lagodnosti. Redni zdravniški pregledi, ki so bili včasih res redni, so danes že skoraj luksuz.

Ob koncu morda še beseda o priznanjih in nagradah zmagovalcem. Denar bodo zaslužili na svojih delovnih mestih. Praktične nagrade si lahko kupijo sami. Zmagovalcev naj dobi lično častno priznanje, ki ga bo spominjalo na uspeh.

J. GERKMAN

80 let Cirila Dekvala

17. 4. 1973. je dopolnil 80. leto starosti Ciril Dekval, znani prosvetni delavec in politični aktivni borec za našo svobodo.

Maturiral je leta 1912 v Ljubljani in nastopil učiteljsko službo na Dvoru pri Lučnem, kjer je služboval 17 let. Kot odlično napreden učitelj je gojil delavce s malimi kmeti in delavci. Ljudje so ga spoštovali in imeli radi, ker je iskreno zagovarjal in branil njihove interese. Vedno je bil v sporu z duhovščino in magnati, vendar je premišljeno vodil napredno opozicijo proti vsem, ki so zatirali delovnega človeka. Udejeval se je pri Sokolu, izobraževalnem in gasilskem društvu, pa tudi pri posojilnici in naprednem učiteljskem društvu. Kot sadjar in vrtnar je užival ugled zaradi svojega strokovnega znanja ter je veliko koristil svojim občanom. Večkrat je napredno učiteljsko društvo zborovalo na Dvoru in vselej so prisotni občudovali njegovo vzorno urejeno šolo, opremljeno s praktičnimi učili.

Slavljenec je bil in je tudi še sedaj skromen ter kritičen do samega sebe. Zaradi naprednega mišljenja je bil v 30-letnem službovanju večkrat kazensko premeščen „po službeni potrebi“ na majhne kmečke šole.

Značilno je njegovo službovanje v Moziju na Kočevskem. Tam je delal pri Ciril-Metodovi družbi in borbeno vodil politično in prosvetno delo med Slovenci. Po osvoboditvi je bil načelnik personalnega oddelka na Ministrstvu za prosveto, nazadnje pa je še kot upokojenec delal v kadrovske oddelku CK ZKS.

Kot zaveden proletarec je odšel v partizane in je vzljubil partijo in njeno delo, saj je poznal vso puhlost in gniblo prejšnjih strank.

Za svoje vsestransko in aktivno udejstvovanje je prejel več visokih odlikovanj in je tudi nosilec partizanske spomenice 1941.

VILKO MENARD

Naš občan prof. dr. Branko Brčić – Kidričev nagrajenec

11. aprila, ob dvajseti obletnici smrti revolucionarja in misleca Borisa Kidriča, so bile tudi letos v Ljubljani podeljene nagrade Borisa Kidriča. Nagrade so prejeli štirje slovenski znanstveniki, hkrati s tem so podelili 12 nagrad Sklada Borisa Kidriča in 16 nagrad za iznajdbe in izume. Ob tem moramo omeniti, da je dobila nagrado Sklada Borisa Kidriča tudi skupina naših občanov z nalogo iz področja biotehnike, ki jo je vodil prof. dr. Vlado Gregorovič.

Med znanstvenimi deli prof. Branka Brčića velja še posebno omeniti dve temi: raziskave sinteze svinčevega kromata in raziskave v sistemu silicijev dioksid – kalcijev oksid ali hidroksid v prisotnosti kalcijevega nitrata.

Leta 1953 je postal prof. Brčić sodelavec inštituta „J. Stefan“ kjer se je njegova dejavnost kazala v dveh smereh: s sodelavci je razvijal kemijo fluora in uranovih fluoridov ter sintezo uranovih oksidov pri visokih temperaturah, oboje v zvezi z mironodobsko uporabo jedrske energije. Iz laboratorija za surovine in goriva sta se razvila dva samostojna laboratorija, laboratorija za fluorokemijo in keramiko, ki ju danes vodijo sodelavci, ki so s svojim delom dosegli mednarodno priznanje.

Za pedagoško delo prof. Brčića je značilno, da se ni omejil zgolj uradno dolžnost, ampak je bil dentom in asistentom na razpisu z nasveti ob vsakem času.

Ideja AST sprejeta

Druženopolitične organizacije so v celoti podprle idejo za uresničevanje projekta Aleja spominov in tovarštev

Predsedstvo OK ZM Vič-Rudnik je v prvih dneh aprila sklicalo sejo političnega akta, katere namen je bil dobiti politično podporo idejnemu projektu in zagotoviti s strani akta, da se lahko prične z aktivnim delom za uresničevanje projekta Aleja spominov in tovarštev v naši občini. Seje se je udeležil tudi predsednik odbora medvojnih aktivistov Ljubljane tov. Franc Kimovec-Ziga, ki je dejal, da se je potrebno poslužiti vseh sredstev, ki so na voljo, da se mladim omogoči realizacija programa, saj bodo izgradnjo trase prevzeli mladinske delovne brigade. Ob tej akciji so se ljubljanski mladinci in borci našli na skupnem imenovanju.

Predstavniki družbeno-političnih organizacij so dejali, da idejo sprejeti ni vprašljivo. Težave, ki se tu zastavljajo, pa so naslednje: izdelava projekta AST, na podlagi idejnega projekta in usklajitev z generalnim urbanističnim planom, ter finančna realizacija – odkup zemljišč, gradbena dela ipd. Zavedati se moramo, da so območja v naši občini, kjer naj bi steza potekala, že sama po sebi kritična (neurejene stanovanjske razmere, črne gradnje ...)

Okoli sebe je zbral številne kolege, od prvega Kazimira Lovšiča je padel v narodnoosvobodilni vojski do vrste sodelavcev, ki danes delujejo v industriji ali pa nadaljujejo govoro delo na univerzi ali znanstvenih institutih.

Predsedstvo in politični aktivisti sprejela priporočilo in ga poslalo vršnemu odboru mestne konferenčni SZDL in odboru za razvijanje kulturnih tradicij. IO MKL Slovenije naj bi imenoval odbor za realizacijo projekta AST. Ta odbor podpre vse družbeno-politične organizacije občine Vič-Rudnik in so pripravljeni sodelovati. VESNA STR

Šahovski turnir v Rožni dolini

Na pobudo MA Rožna dolina bil dne 5. aprila 1973 ob 17. uri sejni dvorani krajevne skupnosti Rožna dolina šahovski turnir. Mednarodni aktivisti občine Vič-Rudnik so se sodelovali na turnirju: MA Brezovica, MA Rakitna, MA Brdo Vrhovec, MA Lavrica, Podpeč-Prešerje in MA Rožna dolina.

Mladinski aktivisti so zasedli naša mesta: MA Rožna dolina prvo mesto, MA Rakitna drugo in Brezovica tretje mesto. KREVL IG Rožna d

Grem, greš, gre — v kino

LJUBLJANA, KABARET IN »PAVLIHOVA MARELA«

On dan smo dobili vabilo na tiskovno konferenco. Vabila sta „Pavliha“ in ljubljansko Kinematografsko podjetje. Namen: informacija o končanem prvem ciklusu „predpremiernih kabaretov“ in napoved naslednjega, jesenskega. Na kratko: številke od desetkrat razprodani Unionski dvorani dokazujejo, da še kako Ljubljana potrebuje take vrste zabavo in humor, zlasti ob sobotah zvečer. „Pavliha“ in Kinematografsko podjetje sta ob skupnem poslovno-tehničnem sodelovanju ugotovila, da je prva serija satiričnih kabaretov povsem uspela in zdaj napovedujeta jesenski ciklus, morda v novi oblikovno-vsebinski „preobleki“. Slišati je, da bo Tone Formezzi-Tof postavil na noge nekdanjo satirično skupino „Metla“, ki naj bi bila nekakšno „ogrodje“ novega kabareta. Stalna gosta bi bila tudi za naprej Frane Mičičski-Ježek in priljubljena Marica Hrdalo – Nela Eržišnik, občasni gostje pa beograjski Ckalja in še nekatera imena jugoslovanškega humora.

»NOVI« KINO VIČ – KAKŠEN FILMSKI SPORED?

Saj smo že zapisali: nova dvorana bo strupeno zelena štos! BO ena A! Živih barv, brez balkona, manj sedežev, sodobna razporeditev „sedežnega fonda“, nove tehnične možnosti in tako naprej. Pa filmski spored? Doslej je bil kino Vič programsko „nevtralen“ – prikazoval je vse, kar ni sodilo ne v Union, ne v Komunjo in ne v Slogo. Zdad bo (tudi to smo že zapisali) kino Vič „druga Komuna“. Seveda bo temu primerna tudi kvaliteta filmov: predvsem filmi, ki so tudi „poslovno“ uspešni. Za primer: italijanski „Prepovedani Dekameron“, uspešnica italijanske kinematografije, film, posnet po znamenitih Boccacciovih novelah. Dalje: Altmanov ameriški film „Kvartoprec in prostitutka“ z Warrenom Beattyjem in Julie Christie v glavnih vlogah. Pa še npr.: letošnji „festovski“ film „Hammersmith je pobjegnil“ in drugi. Toliko torej za pokušino jesenskega filmskega sporeda v novi dvorani kina VIČ.

IN FILMI V MESECU LJUBEZNI?

Začetek maja bo v znamenju angleško-irskega thrillerja z naslovom PRIVIDI (Images) režiserja Roberta Altmana. Za glavno žensko vlogo Catherine je prejela simpatična Susanah York zlato odličje v Cannesu leta 1972. Kdo je Susanah, pa najbrž veste, saj ste gledali TV nadaljevanko „Saga o Forsythih“. Filmu sledi precej saharinska nemška varianta „love-story“, Haraldja Reinla ljubezenska drama LJUBILA STA SE ENO POLETJE (spet naslovni plagiat slavne švedskega filma „Plesala je eno samo poletje“); ona je pridna medicinka in postane žrtev kobaltove bombe, fant pa je (kako melodramsko!) slikar. Ona ima pred seboj le še nekaj mesecev. . . . Potem je tu BRANDON – LOVEČ NA NAGRADE, italijanski „špageti-western“ z Anthony Steffenom v glavnih vlogah. Albert Salazar je mehiški režiser filma BELE ROŽE ZA ČRNO SESTRO, melodrama o prijateljsstvu belega in črnega dekleta, ki pa ga prekinejo rasni predsodki. Dve glavni vloge: Libertad Lamark in Eusebia Cosme. Ugo Tognazzi je glavna vloga v filmu POLICIJSKI KOMISAR PEPE, precej zločinska satira o položaju policijskega komisarja, ki ga življenje nauči zamižati na eno oko, ko gre za „tiste od zgoraj“. Ljubiteljem „zlatega grla“ je namenjena nemška melodrama HEINTJE – SONCE BO SPET ZASIJALO, prirsčen filmček, v katerem skuša mali Heintje dokazati nedolžnost svojega očeta in ga rešiti iz zaporu. Doslej največji filmski uspeh mladega nizozemskega pevca, ki si je osvojil Evropo.

Pa naj vas tudi to pot le opozorimo na nekaj filmskih naslovov, ki jih maja meseca ne kaže prezreti: najprej ameriški film KAVBOJ z Johnom Waynom in vrsto pogumnih dečkov, nato Annie Girardot v velikem francoskem filmu OGENJ LJUBEZNI, pa letošnji „festovski“ film MIMI KOVINAR in morda še domača noviteta: ŽIVETI OD LJUBEZNI Kreša Golika. Glavni vloge: Vlasta Knezović (debut) in Rade Šerbedžija. To pot: naša, domača, zagrebška „love-story“.

M. L.

DISCO KLUBI, POSEBJ ZASEBNI, SO ZBIRALIŠČE PIJANCEV IN SUMLJIVIH OSEB

Škodljivi disco klubi

„Zbrali smo se v disco klubu in pripravili vse potrebno. Vse je bilo natančno pripravljeno, dobro premišljeno, saj nas ni nihče motil, pa tudi nihče se ni zanimal za nas, zbrali smo se z raznih koncev Ljubljane v centru in tu delali načrte. Področje delovanja je bila občina Vič, kjer smo največ kradli. Vedno smo se zbrali v disco klubu in nato odšli na delo“, taka je bila izpoved članov tatarske tolpe, ki je kradla po Viču, posebej se razne kovine pri tovarnah in jih prodajala na odpadu. Zbirališče in izhodna baza jim je bil torej disco klub, prostor, ki naj bi bil namenjen kulturnemu razvedrilu mladine.

Če si ogledamo naslednji primer, je to tudi disco klub, ki ga je vodil zasebnik, dokler ga niso zaprli, disco namreč, ne zasebnika, čeprav so bili nekateri mnenja, da bi bilo treba oba. V tem disco klubu so se mladi opijanjali. Klub je bil tudi priljubljeno shajališče mladoletnic, takih, ki se niso ravno branile moških. Zato je bil ta disco klub tudi priljubljena „izletniška“ točka Italijanov, ki so jih privlačila ta dekleta. Ko je že skoraj celotna Ljubljana govorila o tej že skoraj prostituciji, so disco klub zaprli, seveda na veliko ogorčenje lastnika. V drugem disco klubu nekaj mesecev kasneje je bilo moč videti tudi vrsto vinjenih mladih in tudi takih, ki so uživali mamila (tablete in alkohol) ali pa celo prava mamila.

Tudi na našem območju v občini imamo nekaj disco klubov. Nekateri so zgrajeni oziroma delujejo na črno, nobeden pa ni kaj dosti prida. Izjema je le disco klub Trnovskega Partizana, kjer imajo razmere urejene in lahko nudijo mladini resnično primerno glasbeno zabavo in kulturne plesne. Poleg tega deluje v občini še nekaj disco klubov v okviru gostiln kot so za predvajanje glasbe, ker uradno zasebnik disco kluba ne more posredovati kot samostojne obrti. Za te disco klube imajo obiskovalci večkrat pripombe, da so higiensko neprimerni, pa tudi vinjene obiskovalce je moč prevečkrat videti.

Poleg teh legalnih klubov ali sob za predvajanje glasbe, pa deluje v občini tudi nekaj črnih klubov. Tak je npr. na Brezovici, ki pa menda že razpada. Deloval je seveda brez kakršnegakoli dovoljenja. V Trnovem v Gerbičevi ulici prebivalci glasno negodujejo nad črnim disco klubom ali slično „ustanovo“. Pritožili so se celo na več strani, ker se ne strinjajo, da so si nekateri mladi uredili na strehi oziroma terasi bloka v Gerbičevi ulici disco klub in jim sedaj plešejo nad glavami. Občani menda že tako glasno negodujejo, da preglasijo celo glasbo tega disco kluba.

Občani imajo prav tako težave na Cesti dveh cesarjev. Tam je imel mladinski aktiv svojo sobico, vendar je razpadel in je sedaj pripadel prostor krajevni skupnosti. Tako je formalno, dejansko pa v tistem prostoru deluje črni disco klub. V njem ali v bližini imajo tudi igralne avtomate in slične avtomate za zabavo, ki jih menda eden bližnjih sosedov popravlja, mladi pa jih izkoriščajo za svoje namene. Sami avtomati verjetno niti ne bi bili tako trm v peti prebivalcem, kot dejstvo, da tam večkrat igrajo za denar; pa tudi raznovrstne barabe se večkrat priključijo tja in povzročajo nemir.

Ništelj smo nekaj primerov, več pa bi jih našli v kartotekah in zapisnikih UJV. Disco klubi se namreč v zadnjem času vse bolj pojavljajo kot leglo raznega mladinskega kriminala in zbirališče tolp hulanov in brezdelnežev. Tako so izgubili svojo prvobitno nalogo zabavati mladino na kulturnem način in služijo večkrat le še za izživljanje posameznikov in tako tudi vedno bolj odbijajo mlade in jim jemljejo kulturno zabavo. Mnogi mladi se v zadnjem času izogibljajo različnih predvsem zasebnih disco klubov (ti so največkrat neurejeni in zato ničče propadlih), ker si tam mimogrede tepen ali pa doživijo druge neprijetnosti.

Organi UJV imajo vrsto problemov in morajo dostikrat posredovati v disco klubih. V zadnjem času ti prostori niso le privilegij mladim, temveč zahajajo v njih tudi starejši, včasih zaradi zabave, včasih pa z bolj koristiljubnimi nameni kot npr. tisti Italijani, ki smo jih že omenili. Nihče drug pa se ne zanima za delovanje in dogajanje v teh klubih.

Za te klube ne bi smelo biti prostora pod soncem, vendar ga imajo. Rdeči organov milice jih nihče ne preganja, niti se ne skuša ukvarjati z njimi. Milica še skrbi, da niso postali prava kriminalna gnezda, vendar je nedvomno mnogo preveč zahtevano od že tako in tako preobremenjenih malostnih miličnikov, da morajo skrbeti še za to, kar bi morali biti skrb drugih. Z mladino se bi moral v tem oziru nekdo začeti intenzivneje ukvarjati in urediti razmere. Dandanes je lažje odpreti zasebni disco klub in potencialno leglo kriminala kot pa dograditi na stanovanjski hiši balkon narediti še eno okno. Inšpeksijske službe so res prešibke, vendar bi s dvomno morale bolj pozanimati za tovrstno dejavnost, saj vojna disco klubovi niti sanitarno niti tehnično ni primerna, saj so to največkrat le zaprti prostori z nekaj ojačevalci, gramofonom in ploščami. Za to pa je plačati visoko vstopnino, če pa želi lastnik še kaj več zaslužiti, topla alkohole pijače in posledice so vidne v obliki vinjenih mladim. Inšpeksijske morale zapreti črne disco klube, vodje ali lastnike pa temeljito kaznovati, legalnih klubih pa bi morali temeljito premisliti ali je njihov nadaljnji obstoj potreben mladini in primeren ali ne. Nismo proti disco klubom, vemo, kulturni obliki, torej taki, da bo primerna za mlade. Za prostore, namenjene mladini, bi morali bolj skrbeti in paziti, kaj nudimo mladim, ne pa sedanjem družbenem trenutku prepuščamo mlade stihiji in raznim zaslonom in neprimernim zabaviščnim prostorom.

Za disco klube namenjene mladim in sploh za tiste, ki v njih mladi (to so pretežno vsi) bi se morala pozanimati tudi ZMS kot organizacija mladim in kot družbenopolitična sila, ki naj bi usmerjala mlade v ena vzenja v samopopravljalce. Zato bi bilo nedvomno potrebno, da se vsi organi dejavniki angažirajo, da bi razmere pri disco klubih in torej pri zabavi za mlade, ki pa največkrat ni primerna, uredili. Pričakujemo akcijo, ki bo: zaprila črne disco klube in uredila legalne v primerne prostore za zabavo, ne pa v prostor za pijančevanje in gnezdenje kriminalcev.

MILOVAN DIMIČ

COLOR CREME
KOLESTON +1
BARVA + NEGUJE

COLOR CREME
KOLESTON +1
BARVA + NEGUJE

svetlota
in
življenje barv

COLOR CREME
KOLESTON +1
BARVA + NEGUJE

ILIRIJA Ljubljana